

Elfogtak Nagylaknál két vándorlegényt, akiket a biatorbágyi merényletben való részvétellel gyanúsítanak

Uj őszi program

Irta: Domán Sándor,
az Aradi Kereskedelmi Társulat elnöke

Szeptember 27-én, vasárnap délelőtt 11 órakor nagygyűlésre ülnek össze az Aradi Kereskedelmi Testület tagjai. Az első őszi összejövetele lesz ez Arad kereskedőinek. Nagyon sok gond és nagyon nyomott hangulat hajtja tanácskozássra a gazdasági életnek ezt a tekintélyes csoportját. Széles ez országban mindennütt kétségekké és reménykedve várják, mikor és hogyan térhet gazdasági létünk a pusztulás útjáról a javulás, a gyógyulás útjaira és az ország egyik vezető kereskedő-egyesületétől nemcsak Arad maga, hanem a kereskedők szövetségéhez tartozó valamennyi egyesület innen várja azt az első szót, amely irányt szab mindennütt a célkitűzésnek, a követeléseknek, amelyek teljesítése mellett a kereskedelem helyzetének megkönnyebbülése esetén általános gazdasági könnyebbség és bizakodás nyer tért.

Közel két éve már úgy itthon, mint a temesvári országos gyűlésen egész világosan volt szerencsém rámutatni arra, hogy a világhelyzetben tulmenő bajainkon csak a közterheknek és a közszolgáltatásoknak lényeges leszálítása könnyíthet. Nagyobb fogyasztóképesség csak akkor jöhet létre, a társadalom jobb ellátottsága, tehát a nagyobb társadalmi nyugalom és a forgalmi élet kölcsönös bizalma, a beteg gazdasági szervezet jobb vérkeringése csak akkor állhat helyre, ha a rezsiköltségek mindennütt lényegesen lecsökkennek. Le kell szállania tehát az állami költségvetés nagyarányú rezsijének, ennek folytán az állami közszolgáltatások: csökkenniük kell a vasuti és vámköltségeknek, a villanynek és az elviselhetetlen üzletbéréknek.

Az állam háztartása átépítés alatt áll. A kereskedővilág nagy nyomatékkal sürgeti itt a gyors intézkedéseket. A privilégizált közszolgáltatási cikkek szállítójától, a villany, gáz, víz stb. uraitól a kereskedők ugyanilyen sürgősséggel várják az árak egyszerű leszálítását, aminek az alapja nemcsak az anyagok olcsóbbodásában van meg, de a velejáró fogyasztás szaporodásában is.

Remélik a kereskedők az üzletbérék leszálítását, ami a novemberi negyed közeledésével halaszthatatlan problémává vált. Ez a kérdés a szeptember 27-i gyűlés egyik fő tárgyalási anyaga lesz. Ennek a problémának megoldásánál tekintetbe kell venni, hogy egy katasztrófális elvagyontalanodás és elértéktelenedés, egy katasztrófális forgalom és pénzpusztulás uralkodik világszerte. Ahol az ingatlanok reális értéke annyira leesett, mint nálunk, ott természetes és elkerülhetetlen szükségesség, hogy a reális üzletbérék ugyancsak ehez a tökéértékhez viszonyuljanak.

Az aradi kereskedők gyűlése reméli, hogy az egyesület komoly erkölcsi súlyával és a város vezetőségének el nem maradó erkölcsi támogatásával minden vitás esetben sikerülni fog békésen elérni az üzletbéréknek a mai helyzethez igazítását. Minden remény megvan arra nézve, hogy a kereskedők erre vonatkozó igényét a háztulajdonosok is méltányolni fogják és a tárgyalások közös megegyezéssel, békés uton nyernek majd befejezést.

A krízis jelen pillanatban, amikor az egész világon azért küzdenek a kormányok, hogy helyreállítsák a gazdasági nyugalmat, a gaz-

Japán hadjáratot indított Kína ellen

A japán csapatok átlépték a kínai határt — Elfoglalták Mukden városát és lerombolták Peitajinget — Lelegyverezték a csingtaui helyőrséget — Nagy ütközetek voltak a japán és kínai csapatok között — Orosz tüzéség a kínai határon

Japán szerint csak büntetőexpedícióról van szó

Londonból jelentik: A Londonba érkező, ma reggeli jelentések szerint, a japán csapatok ma reggel átlépték a kínai határt és Mukden várost elfoglalták. A japán csapatok teljes harci felkészültséggel vonultak be az országba és a Ti-en-csin--Peking vasuti vonalat megszállták, Peitajing várost teljesen lerombolták. Ötszáz ember meghalt.

Moszkvából jelentik: A kínai lakosság fenyegető magatartást tanúsít a bevonuló japán csapatokkal szemben, akik Csingtauba bevonultak és az ott állomásozó kínai ezredet lelegyverezték. A Sanghaiból ideérkezett hírek szerint, Dél-Mandzsuriában és Koreában általános mozgósítást rendeltek el. Ma délelőtt Mukdenből a kínai csapatok kivonultak. A kínai és japán csapatok között mindennütt nagy összeütközések voltak, számos halott és sebesülttel.

A japán hadseregnek ez az akciója Moszkvában nagy idegességet idézett elő; a szovjet azon az állásponton van, hogy a japán—kínai konfliktusba egyelőre nem avatkozik be. Az orosz hadügyi tanács ma délelőtt ülést tartott, mely után táviratot küldöttek a Tiflisben állomásozó második tüzérezredhez, hogy hadéktalanul vonuljon a kínai határra.

Tokióból jelentik: A japán kormány ma hivatalos kommunikét adott ki, melyben a Kína ellen irányuló offenzívát azzal indokolja meg, hogy Sacamunda japán tábornokot Kinában meggyilkolták, még pedig politikai okokból, amire orman következtetett a japán kormány, hogy a kínai hatóságok még semmilyen lépést sem tettek a gyilkosok elfogására. A kommuniké záradéka megjegyzi, hogy a japán csapatok nem foglalni mennek Kinába, hanem büntetni.

Pekingből jelentik: Az előrenyomuló japán csapatoknak a kínai csapatok felsőbb parancsra megadták magukat. A japánok tizenkét ágyut zsákmányoltak.

Statárium Magyarországon

Tilos minden csoportosulás és felvonulás — Fegyverrel szórnak szét minden tömegmegmozdulást — A kormány felhívása
Visszaadták a Népszava kolportázsjogát

Budapestről jelentik: A magyar királyi igazságügy, belügy és honvédelmi miniszteriumok ma közösen szigorú rendeletet adtak ki, mely szerint 1931 szeptember 20-tól kezdve az egész ország területén tilos az uccán vagy a termekben való csoportosulás.

A magyar kormány mindennemű csoportosulást fegyveres erővel szét fog oszlatni.

A magyar kormány szigorúan elrendeli az 1924 január hó 4-én életbeléptetett statáriális

törvényt, az 1914 évi 40-ik törvényikk alkalmazását, amely az egész ország területére vonatkozóan az összes fegyveres csoportosulásokat tiltja. A rendelet kiterjed az 1921-ben kiadott harmadik törvényikk alapján az összes gyilkosságok, rablások, vasutpályák és hajók ellen tervezett merényletre.

A statáriális rendelet életbeléptetésével a kormány a következő hivatalos kommunikét adta ki:

A magyar kormány felhívása

A magyar kormány biztos tudomással bír arról, hogy a magyarországi zavargásokat külföldről irányítják, felhasználva az uralkodó gazdasági és pénzügyi viszonyokat. A kormány most is, mint minden egyes ilyen alkalommal, számít a magyar nemzet minden polgárára, hogy teljes erejükből fogják támogatni a kormány intézkedéseit, hogy megakadályozzák a külföldről szított, belső zavargásra irányuló törekvéseket. A kormány elvárja, hogy a magyar sajtó, mint eddig is, az egységes magyar nemzet támogatására, a kormány mellé áll. A kormány elvárja a magyar munkásságtól, hogy minden erejével ellentálljon a külföldről irányuló felforgató célzatu akcióknak. Ebből a célból a kormány a szociáldemokrata pártba tömörült magyar munkásság kérésére, a néhány nappal ezelőtt betiltott Népszava kolportázsjogát azonnali hatállyal visszaadja.

dasági bizalmat és az egymással surlódó gazdasági dolgozó osztályok békességes egyensúlyát, éreznie kell minden érdekeltnek, hogy alkotói kötelességei vannak.

Ebben a gondolatkörben készülnek Arad kereskedői az ősz elkövetkezésével felvenni a küzdelmet a gazdasági helyzet jobbátétele érdekében.

Feltűnéstkeltő fordulat történt az Arad-város és tisztviselői közötti tizennyolcmillió perben

Raicu Aurel dr. tárgyalása Radu Cornel dr. interimár-bizottsági elnökkel — A város régi vezetői szerint Arad feltétlenül megnyeri a pert és ezért könnyelműség volna bármely megegyezés — „Lelkiismeretlenség volna a város pénzét elszórni“

Dr. Lutai volt polgármester és dr. Raicu volt alpolgármester nyilatkozata

A mai nap folyamán váratlan fordulat történt abban a perben, amelyet Aradváros tisztviselői indítottak a város nemzeti-parasztpárti vezetősége ellen, egyfelől a Titulescu-féle lakbérpótlék elmaradt fizetési miatt 1921-ig visszamögleg; másfelől pedig a nem érvényesített új kinevezésekért. Amint az Aradi Közlöny olvasótábor lapunk előző számaiból részletesen figyelemmel kísérhette a per történetét és annak minden kiemelkedő eseményét, a per a jogi fórumok útján a bucuresti-i Semmitőszék elé került, amely negyedizben szeptember hó 27-ére tűzte ki tárgyalásra Aradváros 18 millió lejre rugó tisztviselő-perét. Közben az ismeretes politikai változások kapcsán Aradváros választott tanácsát feloszlatták és a kormány által kinevezett interimár-bizottság új álláspontra helyezkedett a tengeri kigyóvá nőtt perrel kapcsolatban. Az interimár-bizottság elnöke, Radu Cornel dr. a tisztviselők kezdeményezésére hajlandónak nyilatkozott arra, hogy a tisztviselőkkel magánaton egyezzen ki és ezzel a gesztussal vessen véget az áldatlan pereskedésnek, sőt egy bizottságot is kiküldött, hogy az egyezsége vonatkozó tárgyalásokat megkezdjék. A megbeszélések során a napokban alakult ki aztán az a terv, hogy — amint hírül adtuk — a város vezetősége és a tisztviselők egyetértőleg interveniálnak a Semmitőszéknél a tárgyalás elhatalasztása érdekében, hogy aztán az új költségvetési évben, a tisztviselők reinkadrálása után, összegszerűleg is megegyezést létesítsenek.

Radu dr. álláspontja

Az Aradi Közlönyben Radu dr. Interimár-bizottsági elnök elsőizben fejtette ki álláspontját. Eszerint

kalkulációba vette a Lutai Cornel dr. volt polgármester által tartalekolt 6 és félmillió lejt a város 1931. évi költségvetésének,

hogy ezt az összeget az 1932. évi városi költségvetés előirányzatával szaporitva, megteremtse azt az anyagi bázist, amelyből a tisztviselőket kielégítheti. Radu dr. semmiéle százalékos megegyezési arányt mindeddig nem említett, de máris olyan hírek keltek szárnyra, mintha a város jelenlegi vezetősége kilencven százalékát is hajlandó volna megtéríteni a tisztviselők által peresített követelésnek, abban az esetben, ha a tisztviselők a közel félmillió perköltségeket vállalják. Abban az esetben pedig, ha nem vállalják, a híresztelések szerint, lényegesen kisebb százalékarány megtérítéséről tárgyalnak.

Radu Cornel dr. interimár-bizottsági elnök vasárnap délután utazik Bucurestibe, ahol a város többi folyóügyein kívül interveniálni szándékozott a Semmitőszéknél is a tisztviselőper elhatalasztása érdekében. A helyzetnek ebben a befejezettnek látszó stádiumában annál inkább keltett általános feltűnést az az intervenció, amely a város előző vezetőségének részéről történt a mai napon. Dél előtt 11 órakor ugyanis megjelent a városházán dr. Raicu Aurel, Arad volt alpolgármestere, aki még elutazása előtt hosszas tárgyalást folytatott dr. Radu Cornel dr. interimár-bizottsági elnökkel. Raicu dr. látogatásáról csupán hivatalos személyek szereztek tudomást, de még kevesebben voltak, akik értesültek látogatásának klmondott céljáról, amely pedig szorosán összefüggött a városi tisztviselők legújabb perfordulatával. Az Aradi Közlöny munkatársának Raicu Cornel dr. az alábbiakat jelentette ki:

— Látogatásom Aradváros vezetőségénél valóban közügyben történt. Mint volt alpolgármestere Arad eddig legutolsó választott tanácsának, mint a nemzeti-parasztpárt aradi tagozatának tagja és mint Aradváros egyszázrú polgára kerestem érintkezést Radu dr. interimár-bizottsági elnök ural, hogy

nyomatékosan felhívjam a figyelmét arra a veszélyre, amely a tisztviselő-perrel kapcsolatosan tervbevevett intézkedések révén fenyegetik Arad polgárságának és a város vagyonának érdekeit.

Lutai Cornel dr. volt polgármester nyilatkozata

— Mindezeket teljes nyíltsággal fejtettem ki Radu dr. elnök ur előtt. — mondotta Raicu dr. volt alpolgármester — és óvtam őt a megtevesztő információk helyrehozhatatlan következményeitől, amely úgy a nemzeti-parasztpárt aradi tagozatának, mint a város higgadtabb polgárságának visszatetszését váltaná ki. Remélem, — fejezte be szavait Raicu dr. — hogy intervencióm kellő megfontolásra készíti a város jelenlegi vezetőségét, amint hogy erre vonatkozólag tett is kijelentést.

A feltűnéstkeltő fordulat úgy politikai körökben, mint a város tisztviselői között élénk kommentárookra adott alkalmat már a mai nap folyamán is és bizonyos, hogy az intervenciónak még mélyreható következményei lesznek. Raicu dr. látogatásával kapcsolatosan az ügyben felkerestük dr. Lutai Cornel volt aradi polgármestert is, aki az Aradi Közlöny olvasóközönsége számára az alábbi nyilatkozatot tette:

— Tudomásom van Raicu dr. ur intervenciójáról. — mondotta Lutai dr. — és a magam részéről is leszögezhetem, hogy cselekedete a köz szempontjából helyes volt. Amidőn a Semmitőszék már teljes tanács elé vitte döntésre a Titulescu-féle lakbérpótlék perének ügyét, nyilvánvaló volt, hogy a várost az ítélet el nem marasztalhatja. Véleményem szerint az interimár-bizottság vezető-tagjait akkor is félrevezették, amidőn a kinevezések ügyében történt előbbi döntésről referáltak számukra: Radu dr. elnök urnak alkalmá lesz személyesen meggyőződést szereznie arról a belügyminiszterium-

Állami orvosi laboratórium Aradon

Dr. Radu Cornel intervenciója Bucurestiben. Új helyiségbe kerül a poliklinika

Radu Cornel dr. interimár-bizottsági elnök vasárnap délután utazik Bucurestibe, hogy személyesen interveniáljon Aradváros számos napirenden levő ügyében a bucuresti-i felsőbb hivatali fórumok előtt. Elutazása előtt alkalmunk volt beszélgetni Radu dr. elnökkel, aki nagy vonásokban ismertette mindazokat az ügyeket, amelyeknek elintézése érdekében intervencióra készül.

Ezek között kétségtelenül a legnagyobb figyelmet érdemli Aradváros polgársága részéről az a terv, amely egy nagyon fontos közegészségügyi intézmény megszervezését sürgeti az egészségügyi miniszteriumban Aradváros területére. Ez az egészségügyi intézmény egy állami orvosi laboratórium, amelynek megfelelő helyiséget biztosított már a város vezetősége a tüdőbeteg-kórház telepén és csupán az állam megfelelő támogatása hiányzik hozzá. Aradon az a helyzet, hogy az egész város-

Tizennyolc millió lejnek sorsa nem lehet közböns Arad egyetlen polgára előtt sem, amikor ez az összeg a város vagyonának egy részét jelenti és amikor ezt az összeget, ha csak részben is, olyan uton tervezik kifizetni, amelynek észszerűtlenségét csak a kellő információk hiánya indokolhatja. Ezért hívtam fel az interimár-bizottsági elnök ur figyelmét arra a bizalmas értesülésünkre, amely Bucuresti-i forrásból származik s amelynek lényege az, hogy teljesen kizárt lehetőség a pernek a tisztviselők általi megnyerése a Semmitőszék előtt. A Titulescu-féle „Spor“ vitás összegét semmiesetre sem ítéheti meg a Semmitőszék és a város jelenlegi vezetősége — mondotta Raicu dr. —

helyrehozhatatlan könnyelműséget követ el, amikor maga jár közbe a tárgyalás elhatalasztása érdekében.

Véleményem szerint, amely egyáltalában nem egyedülálló, erre az interimár-bizottságnak joga nincsen, mert az a többmillió összeg, amelyet kifizetni szándékoznak, a város polgárságának filléreiből gyűlt össze, a város vagyonára és afelett csakis azok rendelkezhetnek, akiket erre nem egy-két miniszter, hanem Aradváros polgársága hatalmazott fel.

ban, hogy ilyen természetű döntést a judicatura még nem produkált.

— Ami a tisztviselő-perrel illeti, véleményem a régi — mondotta Lutai dr. — Arad választott tanácsa, a polgárság 51 delegátusa foglalkozott már ezzel a kérdéssel és Barabás Béla dr. meg Borneas Gyula dr. tanácsstagok jelentették ki: „Ha a tisztviselőket megilleti az összeg, akkor lelkiismeretlenség a város vezetősége részéről annak jogtalan visszatartása. Ha azonban nem illeti meg, akkor ugyancsak lelkiismeretlenség volna a város pénzét ilv módon szórni el“. Ennél többet magam sem mondhatok. Emlékezem azonban még arra az időre, amikor mi magunk is még csak kinevezett tagjai voltunk a tanácsnak; milyen alapos oktatásban részesültünk a felelősségről. Magam is azt vallom, hogy

a polgárság pénzével csakis azok rendelkezhetnek, akiket erre a feladatra a város öszpolgárságának bizalma hívott el:

de azok el nem költethetik azt a pénzt, amé egy választott tanács munkája révén gyűlt össze a város kasszáiban, akiket helyükre eddig csak a politika hatalma ültetett.

Eddig a nyilatkozatok. Az Interimár-bizottság vezetőségének álláspontját volt alkalmunk már ismertetni: békét kívánnak a tisztviselőkkel a városi adminisztráció munkájának harmóniája érdekében. Ennek elérésére folynak az egyezkedési tárgyalások, amelyeket azonban bizonyára befolyásolni fognak most az aradi nemzeti-parasztpárt exponenseinek, egyben a legutolsó választott aradi tanács vezetőinek feltűnő megnyilatkozásai. (—ab)

nak nincsen ezidőszent egy állami orvosi laboratóriuma sem: tehát mindazon szükséges kémiai reakciókat, amelyek oly szükséges diagnosztikai alapelemei a modern gyógyászatnak, a városi és megyei egészségügyi intézmények kénytelenek a mérgező aradi magánintézetekben csináltatni, mivel ezek a reakciók speciális felszerelést igényelnek. Egy-egy vizsgálat díját pedig a magánintézetek többszáz lejtben állapították meg a közegészségügyi intézmények számára is, ami nemcsak számukra jelent alaposan kihasznált monopolhelyzetet Aradváros területén, hanem érzékeny kiadást okoz az aradi közegészségügyi intézményeknek is.

Ezen a helyzeten kíván segíteni Radu dr. bucuresti-i intervenciója, amelynek eredményét különösen orvosi körökben várják feszült figyelemmel egész Aradon. Értesülésünk szerint az interimár-bizottság elnöke az egészségügyi miniszteriumban az aradi Poliklinika ügyében is eljár, amelyet a város vezetősége új helyiségben készült elhelyezni.

HIRDESSEN az Aradi Közlönyben!

BRÁZAY SÖSBORSZESZ minőségben utolérhetetlen!

A biatorbágyi merénylet állítólagos tetteseit elfogták Nagylak határában

A földbirtokos elől menekülve lépték át a román határt — Pécskára hozták a két gyanúsítottat — Munkakönyveket találtak náluk utlevél helyett — Gyalog Nagylaktól Pécskáig — A titokzatos bejegyzések — Vasárnap délelőtt az aradi szigurancára hozzák be az elfogottakat

Az Aradi Közlöny kiküldött munkatársának éjjeli tudósítása a helyszínről

A kora délutáni órákban Aradon futótűzként terjedt el a hír, hogy a curtici-i határ közelében a grancsárok elfogták a biatorbágyi merényletet. A városban óriási idegesség uralkodott, mert a hatóságokhoz hivatalos értesítés nem jött a határról. Az Aradi Közlöny szerkesztőségében szinte percenként csengetett a telefon, a városból az érdeklődők száza ostromolták meg a szerkesztőséget.

A kora esti órákban felhívtuk a curtici-i határrendőrséget, ahonnan azt a felvilágosítást kaptuk, hogy Curticion és Curtici közelében a mai nap folyamán nem fogták el semmit a határátlépőt, de privát értesülésből tudomásuk van arról, hogy a nagylaki határon a csendőrség két fiatalembert fogott el, akikről azt gyanítják, hogy azonosak a biatorbágyi merénylettel.

Budapesti tudósítónk telefonjelentése közben beérkezett, amely Békéscsabáról leadott jelentés alapján megerősítette az Aradon elterjedt híreket.

Oroszul és németül beszélő fiatal embereket fognak el a határon

Tudósítónk jelentése a következő:

Fringer Béla békéscsabai földbirtokos, a Kinek a földbirtoka a trianoni határ mentén húzódik el, ma reggel vadászni ment. A füzesbe érve észrevette, hogy két fiatalember turista ruhában a román határ felé igyekszik. Fringer utánuk kiáltott, mire ezek futásnak eredtek, majd amikor román területre értek, mind a ketten revolvert vettek elő és az őket követő földbirtokosra tartották. Ebben a pillanatban a határ mellett húzódó sűrűségről két román határ- csendőr lépett ki, akik a földbirtokos kiabálására elfogták a két fiatalembert. A csendőrök a gyanús viselkedő fiatalemberektől elszedték a revolvert, de beszélni nem tudtak velük, mert azok csak oroszul és németül beszéltek. Azonnal bevitték a nagylaki csendőrsre, ahol leigazolták őket. Az egyik Hipner Pülöp 28 éves berlini mechanikus, a másik Sommerfeld Vilmos 20 éves kölni vasestergályos. A fiatalemberek a csendőrségen szabályszerűen kiállított utlevélet mutattak, amelyen azonban nem volt feltüntetve magyarországi kilépésük. Mindkét fiatalembernél nagyszegű pénz volt. Utazásuk céljára vonatkozólag elmondták, hogy Bucarestbe igyekeznek, ahol munkát akarnak vállalni.

A nagylaki csendőrség megerősíti az elfogató tényét

A budapesti telefonjelentés után az esti órákban az Aradi Közlöny szerkesztősége felhívta a nagylaki csendőrséget, ahonnan azt a felvilágosítást kaptuk, hogy Nagylak határában ma délelőtt a csendőrség valóban elfogott két fiatalembert, akikről azonban semmi közelebbit még nem tudnak, mert még nem hallgatták ki őket.

A csendőrség az esti órákban a két fiatalembert átkísérte Szemlakra, ahonnan az aradi csendőrszárnyparancsnokság utasítására a pécskai csendőrsre vitték őket.

Az Aradi Közlöny munkatársa este személyesen érdeklődött az aradi csendőrszárnyparancsnokságon, hol azt a felvilágosítást kaptuk, hogy a magyar hatóságok tegnap este egy táviratot küldtek az aradi csendőrségre, melyben azt közölték, hogy a biatorbágyi me-

rénylet tettesei Románia felé vették útjukat és a határt Nagylaknál akarják átlépni. A csendőrség a távirat szövegét azonnal közölte az őrsparancsnokságokkal és egyuttal intézke-

Az Aradi Közlöny kiküldött munkatársának éjjeli autótúra Pécskára az elfogottakhoz

A késő est sötétjében száguld velünk az autó. Mellettem az aradi sziguranc egyik kiváló detektívje, Adam ül. Az autó reflektorai messze bevilágítják az utat. Már túl vagyunk Arad határan, elhagytuk a sorompót, köröskörül a beborult ég, csillag alig látszik, csak valahol messzi, a láthatár szélén vörösen világít a hold. Mellettiünk néha parasztszekerek haladnak el, pislákoló kis lámpákkal, előttük subás parasztszekerek.

A soffőr beszél. Érdeklődik a biatorbágyi merénylet iránt. Csak részleteket olvasott az

dejt, hogy bárkit a határon elfognak, azonnal tartóztassák le és hozzák be az aradi csendőrszárnyparancsnokságra.

A nagylaki csendőrség közben jelentette a parancsnokságnak, hogy a nagylaki határnál két ismeretlen egyént elfogtak, azonban nem tudták kihallgatni, mert az idegenek nem tudtak csak németül. A csendőrszárnyparancsnok telefonon utasította a nagylaki csendőrséget, hogy az elfogott idegeneket haladéktalanul hozzák be Aradra, mert az a feltevés, hogy a biatorbágyi merényletet ők követték el.

A késő éjjeli órákban újból telefonösszeköttetésbe léptünk a nagylaki csendőrséggel, ahonnan azt a felvilágosítást kaptuk, hogy az elfogott idegeneket a csendőrség Pécskára szállította.

Az Aradi Közlöny munkatársa azonnal autóra ült, kiment Pécskára és az alábbi részletes tudósításban számol be a titokzatos idegenek elfogásáról:

úságok cikkeiből és most, hogy azt hallia, hogy a merényletet itt, Arad közelében Nagylakon elfogták, érdekelni és izgatni kezdi az ügy.

— És most egészen biztos, hogy kint vannak? — kérdi.

— Tény az, hogy két embert elfogtak — felelem. Később fog kiderülni, hogy azonosak-e a merénylettel.

A soffőr elgondolkozik.

— És vajon lehet-e Pécskán látni őket?

— Minden bizonnyal.

E Sh 9

ELIDA SHAMPOO

Megcsodálják szép haját, mert ápolószere

— Akkor nagyon kérem, sziveskedjék beprotezsálni engem is, szeretném látni őket...

Most valahogy az az érzésem, hogy ez az ember kivinne Pécskára akkor is, ha nem fizetnék semmit a fuvarért. Kivinne csak azért, hogy lássa a biatorbágyi merényletet.

Már túl vagyunk az ugynevezett „halálhídon”, az autó lassít, az ut jobboldalán fény-sorok látszanak. Ez már Pécska. Valami izgalom-féle vesz rajtam erőt. Az az izgalom, ami talán minden embert elfog akkor, amikor olyan dolgokat lát, amelyekről csak olvasott, de a melyekről még remélni sem merte, hogy azokat látni fogja. Különös hangulatot és izgalmat vált ki belőlem az az érzés: szemben állani esetleg azokkal az emberekkel, akik épp ma egy hete éjjel tizenkét óra körül bombát helyeztek el a biatorbágyi hídon, emberekkel, akik egy mechanikus szerkezettel közel két tucat ember életét oltották ki, akiket egész Európa rendőrsége köröz, akiknek kézrekerítésére milliós jutalmat tűztek ki és akiket délután elfogtak volna Nagylak közelében. Ez a különös érzés ural akkor, amikor kiszállok az autóból, végigmegyek az uccán a csendőrség felé.

Minden csendes. Még a kutyák sem ugatnak az udvarokon. Nyugodt falusi éjszaka. Pécska ugylátszik nem akar tudomást venni ar-

ról, hogy falai között tartózkodnak a biatorbágyi merénylet. Mint minden nap, mindenki már korán nyugovóra tért. Sötétség van már a csendőrségen is és csak az egyik szobában ég a lámpa. Kopogunk az ajtón. Csakhamar lépések hallatszanak, fordul a kulcs a zárban; pár pillanat múlva már meg is történik a bemutatkozás.

Fehér, egyszerű hivatali szoba. Az asztalon iratok szép rendbe rakva, az őrmesteren kívül nincs más a szobában. Első kérdésem az, hogy hol vannak a merénylet.

A pécskai község háza rabjai

— Kihallgatásukat már a délután folyamán befejeztük — hangzik a válasz. Este pedig átvittük őket a község házára. Ott tartjuk őket holnap reggelig őrizetben, amikor is beszállítjuk őket Aradra, a szigurancára. Az este fogták el őket Nagylakon, ahol megtörtént kihallgatásuk.

A további elbeszélés során kiderül, hogy a két embert nem volt fény és hol — az sem felel meg a valóságnak, hogy nagyobb összegű pénzt és értékeket találtak volna náluk.

— Annyira nincs pénzük, hogy gyalog költöket bekísérnünk Aradra, mert még a kocsiköltséget sem tudják fedezni.

Ki is hát tulajdonképpen ez a két ember, a

MEGNYILT

a Fehér Kereszt épületben, Strada Eminescu (volt Deák Ferenc-ucca)

a WEISZ si COMP. temesvári r.-t. aradi

kézimunka-
áruháza.

Tekintse meg
kirakatainkat
és árainkat!

Kik csak németül beszélnek és akik felé most az egész világ érdeklődése fordul, akiknek neve bekerül a világsajtóba és akiknek elfogatásáról a világsajtót megelőzve, végeredményben az aradi lapok számolnak be először. Az asztalon *okmányok felszenek és két pénztárca. A pénztárcák mellett zsebük: elvették tőlük, nehogy végezhessenek magukkal.*

Mindenekelőtt két német nyelvű igazolvány tűnik fel, rajta a felírás: „Wanderbuch”. Tehát vándorok. Ez a foglalkozásuk. Vagy ahogy Adam detektív mondja: bizonyára hivatásos határátlépők. Járják az országokat, de utlevelet soha nem váltanak. Amikor ezeket az igazolványokat nézem, az első pillanatban az ötlük eszembe, hogy a budapesti rendőrségnek a nyomozás első fázisában két német vándorra terelődött a gyanúja, akik a merénylet előtt egy héttig tartózkodtak Biatorbágyon és akik ez-

alatt az idő alatt áttanulmányozták a terepet, bejárták az egész vidéket. Vajon nem-e azonos ez a két ember a két vándorral?

A kétfedelű bizonyítványok egyikében a következő felírás: *Sommerfeld Wilhelm, született 1912-ben, Kölnben, foglalkozására nézve cipész. A másik bizonyítványban ez a név olvasható: Heitner Fülöp, született 1903-ban, Berlinben, foglalkozása szabó. A vándorkönyvekben pecsétekkel teli oldalak. Minden városnak ott a pecsétje, ahol megfordultak. A pecsétből egy egész németországi ut képe rajzolódik. Berlin, Leipzig, Köln, Augsburg, Hamburg városok és ismét városok egymásután. A legutolsó pecsét 1931. augusztus huszonegyediké dátummal: Passau. Itt mintha megszakadt volna az ut. Hiányzik a hivatalos pecsét. Pedig a két vándor tovább haladt. Amint bizonyít az is, hogy Heitner Fülöp vándorkönyvében idegen írással magyar nyelvű bejegyzés is látható.*

A motor berreg, a reflektor fénykévéket vet az országutra: elindulunk. A falu csendes. A házak ablak-szemei behunyva, a telefonpóznák egymásután maradnak el mögöttünk. Most a község háza előtt vagyunk, amelynek egyik szobájában két ember tölti bizonyára átvirrasztva az éjszakát. Két ember, akik talán sokat, talán mindent tudnának elmondani arról a merényletről, amely ma egy héttel Biatorbágyon történt. Vagy talán csak két olyan ember, akik utóvilág nélkül, vándorolva, kéregetve és csavarogva, Németországból elhárulva járják az élet rögzős országutjait.

De akiket egy ilyen pillanattelvével megnézi fényében, annyi idő alatt, amennyit egy ilyen arad-pecskai autót igényel, az újságíró kötelesszerűen bemutat a közönségnek — mint a legfrissebb szenzációt... Molnár Tibor.

Közveszélyes örült a budapesti főkapitány előtt

Budapestről jelentik: A budapesti főkapitányságot a biatorbágyi merénylettel kapcsolatosan, naponta óriási tömegű feljelentő levelekkel árasztják el. A rendőrség ezeket a leveleket a mai naptól fel sem bontja, mert ezzel nagyon sok idő fecsérelnek el. A főkapitányságra ma egy izgatott férfi rohant fel és a folyosón artikulálatlan hangon ordítózni kezdett, hogy a biatorbágyi merénylettel kapcsolatban fontos közölni valója van a főkapitánnyal. Az izgatott férfit azonban a detektívek nem engedték a főkapitány elé, hanem letartóztatták. Kiderült, hogy egy közveszélyes örült, aki néhány nappal ezelőtt szökött meg a lipótmezei tébolydából.

A rendőrség a mai naptól ismét a helyszínén nyomozott, de semmi újabb nyomot nem talált. A bokorban talált újságpapír, melybe az ekrazit volt becsomagolva, mint ma megállapították, egy szeptember 4-iki újságból való, tehát a merénylet már egy héttel a merénylet elkövetése előtt Budapesten tartózkodtak.

Rejtélyes bejegyzések az utinaplóba

Ez az első tulajdonképpeni érdekes momentum. Heitner Fülöp noteszában ugyanis számos német nyelvű bejegyzés van. *Valóságos utinaplót vezetett. Az írás finom vonású és apró. Heitner nem tud magyarul. A magyar nyelvű bejegyzés már durvább, vastagabb vonásokkal, tintaceruzával van írva és a következőképpen hangzik:*

„Budapest, II. ker. Ostrom-ucca Kovács József cipész mester, ur.”

Aztán alatta:

„H. Széna-tér közelében Budán. Kérném a berlini fiatalembert a fenti címre eligazítani.”

Ezt nyilván valamelyik ismerőse jegyezhetné a német vándor noteszába. Hogy kicsoda, azt egyelőre homály fedi. Egy másik oldalon pedig más írással, kissé kapkodva, mintha izgatottan írták volna:

„Pesti zsidó hitközség VII. „Sip-ucca” ház.”

Egy fiatal leány arcképe

Ez a három bejegyzés az, amit magyar nyelven a két német fiatalember iratai között lehet találni. Ezenkívül aztán kopott iratok: *munkakönyv, egyéb igazolványok és számos képes levelező-lap. Mind német nyelven írva. Aztán fényképek. Egy középtermetű, kövérkés arcú, barna hajú fiatalember: Sommerfeld Wilhelm. Egy másik kép: fiatal leány. Valaki, akit ez a biatorbágyi merénylettel gyanúsított ember otthagynak Németországban, talán azzal, hogy évek múlva feleségül veszi. Egy családi kép. Idős ur, egy hölgy és egy gyermek. Talán Sommerfeld Vilmos gyermekkorában. Mind olyan képek, amelyek valahogy furcsán hatnak egy merénylettel gyanúsított ember pénztárcájában.*

Vannak a képek között aniksz-kártyák is. Budapest, Szeged és más magyar városok. A pénztárca egyik rekeszéből összetépett aniksz-kártyák kerülnek elő. Ez a második érdekes momentum. Mint informátorunk elbeszéli, ezeket a képes levelező-lapokat, amelyek német nyelvű írás van és amelyek Sommerfeld és Heitner címére érkeztek, a két fiatalember a szemlélt csendőrségen tépte el. Ugy látszik nem akarták, hogy a hatóságok kezébe kerüljenek. Szándékukat aztán észrevették és az összetépett levelező-lapokat a csendőrök szintén a dossziéhoz csatolták.

Ennyi az, amit eddig két német emberről tudni lehet. *Semmi olyan bizonyíték nem került fel tehát eddig, amely alátámasztaná, hogy a biatorbágyi merényletet ők követték volna el. Az aradi hatóságok természetesen, a*

legalaposabb nyomozást fogják bevezetni annak megállapítására, hogy a két német vándor az utóbbi hetekben hol tartózkodott, kikkel érintkezett, miből élt és főleg, hogy járt-e Biatorbágyon, vagy annak környékén. Egyelőre azonban teljesen kétséges az, hogy vajon bímös-e és van-e valami köze a biatorbágyi merényletnek Sommerfeld Wilhelmnek s Heitner Fülöpnek, ennek a két vándor-csavarogónak.

A csendőr ismét összerakja az iratokat: két ember összes vagyonát, jegyzeteimét elteszem, kabátot veszek, még körülnézek: nem-e felejtettünk el valamit?

Ismét az autóban vagyunk. Még előreszólók a soffőrnek:

— Siessünk... Lápzártá előtt Aradon kell, hogy legyünk...

Leipnik Márton már tizenégy éves korában, a kommün alatt vérfürdőt akart rendezni Miskolcon

Miskolcraól jelenti az Aradi Közlöny tudósítója: A bestiális biatorbágyi bombamerénylet gyanúsítottjáról, a 26 éves Leipnik Mártonról az Aradi Közlöny már megírta, hogy három év előtt szerepelt egy kommunista összeesküvésben és akkor büntetésével együtt a vádlottak padjára is került, de aránylag enyhe büntetéssel uszta meg az ügyet. Később Bécsben a „Die rote Fahne” című kommunista napilap szerkesztőségében dolgozott, majd Párisban tűnt fel. Az Aradi Közlöny miskolci tudósítója most megállapította, hogy Leipnik Márton már a kommünben is, tehát 1919-ben, amikor alig 15 éves volt, szerepet játszott. Az óbudai suhanc akkor a miskolci kisiparosok között akart vérfürdőt rendezni.

1919 májusában egy 15—16 év körüli szöke fiatalember érkezett a miskolci pályaudvarra. Bőröv volt a dereka köré szíjazva és ez tele tüzdelt revolverekkel, amelyek között kézigránátok is csüngtek le. Természetesen már a pályaudvaron nagy feltűnést keltett az állig felfegyverkezett terrorista, aki mint csakhamar köztudomásúvá vált, a közoktatásügyi népbiztosság, illetőleg Pogány József kiküldöttje volt.

Az ifjú terrorista miatt szedte össze Leipnik Márton a kisiparosokat, akikkel közölte, hogy ezentul hetenként két szabad napot kell adniok tanoncaiknak. Ezen felül más hasonló természetű kívánságokkal állott elő, amelyekre a kisiparosok kijelentették, hogy azok teljesíthetetlenek. Amikor az ellenmondást meghallotta, rácsapott az övébe dugott fegyverekre és azzal fenyegette meg a kisiparosokat, hogy majd ellátja a bajukat.

Haragosan elrohant a gyűlésről és a város házára sietett. Miskolc város élén akkor Reisinger Ferenc jelenlegi szociáldemokrata országgyűlési képviselő állott, akinek minden igyekezete arra irányult, hogy városának polgárságát megvédje a terroristákkal szemben. Leipnik berontott Reisingerhez és azt követelte, hogy állítsa rögtön forradalmi törvényszék elé a közoktatásügyi népbiztosság kiküldöttjével szemben dacoló kisiparosokat.

Reisinger néhány vörös katonát hivatott be és azokkal összes fegyvereitől és kézigránátjaitól megfosztatta Leipniket, akinek a lefegyverezés után ugyancsak alább szállt a hangja. Leipnik végül is kénytelen-kelletlen tudomásul vette, hogy legsürgősebben el kell hagynia Miskolcot.

A fiatal Leipnik dult-fult, de mégis kénytelen-kelletlen eltávozott Miskolcraól. Sz. P.

Fontos Budapestre utazók részére

Szálljon meg a

Merán szállóban

Berlini-tér 7. (Nyugatinál)

Budapest legjobb helyén fekvő modern szállója. Lift, központi fűtés, hideg és meleg folyóvíz, fürdők, telefonos szobák, kávéház-étterem.

Szobák 4.50 P. Pensiók 8 P-től

Egy ágy nál 10, két ágy nál 20% engedmény e lap olvasóinak.

Erdélyi hölgyeim!

Párisi utamról visszatérve, felhívom szíves figyelmüket eredeti párisi medalljaimra, kőpenyeimre, estélyi ruháimra, melyek bemutatását megkezdtem. Előnyös bevásárlásaim folytán, abban a kellemes helyzetben vagyok, hogy az eddigieknél lényegesen olcsóbb árak mellett tudom nagybecsű vásárlóimat kielégíteni.

EHRENFEST IRMA, Budapest,
IV., Prohászka Ottokár-u. 8., félemelet

Lloyd George az angol munkáspárt új vezére

Londonból jelentik: Az angol munkáspárt disszidens csoportja Macdonald helyett Lloyd Georget választja meg a munkáspárt vezérének. Az új munkásvezér megválasztásával kapcsolatban Henderson kijelentette, hogy Lloyd Georget minden erejével támogatni fogja.

Szines és mozgalmas lesz Arad új moziszezona

Három Greta Garbo- és egy Marlene Dietrich-film van a műsorba felvéve — A legjobb és legérdekesebb újdonságok kerülnek rövid egymásután bemutatásra — Az előadások kezdetének idejét is megváltoztatják

Arad élete teljes lendülettel indul az új őszi szezonnak. A napokban közöltük le az aradi magyar színház új programjának nagyvonalú kereteit: most Arad film-szezónájának legújabb slágereit van módunkban ismertetni az *Aradi Közlöny* olvasótáborával. Az aradi mozik ebben az évben még fokozottabb lendülettel rohamozzák meg a szórakozást kereső tömegek érdeklődését és kibővített, tökéletesebbé tett technikai felszerelésük megadják azt a módot, hogy a művészi filmalkotások maradéktalan élvezetet szerezzenek kedvelőiknek.

Stefanút Sabin városi főjegyző, a városi mozik igazgatója, akinek tevékeny egyéniségével összeforrott az aradi mozik fejlődési lendülete, az új évad elején máris alaposan megváltozott filmanyaggal indul a szezonnak.

Ebben az évadban az Aradon vetítésre kerülő filmek valóban a filmtermelés legújabb szenzációi lesznek — mondotta Stefanút Sabin igazgató. — Ugy a Central-, mint a Select-mozgók legmodernebb hangosfilmberendezései lehetővé tették, hogy egyszerre két belvárosi moziban hozzam ki előadásra a legújabb filmeket. Az új évadban mindenesetre a berlini és bécsi operettek és zenés vígjátékok fognak dominálni. Így egymásután kerülnek bemutatásra, aránylag rövid időközökben: a „Walzertraum“, főszerepben Maurice Chevalierrel, a legpompásabb Strauss-muzsikával, a „Bobby sagt die Wahrheit“, a „Zwei Herzen“ Gréte Theimerével, a „Szerencse gyermekei“ Dina Grallával, „Sturm im Wasserglas“ Renate Müllerrel és Harald Paulsennel a főszerepekben. Azután itt van a „Hawaii-éjszakák“, Werner Futterer legújabb filmje, sorra kerül Anny Ondra legelső hangosfilmje, amely olyan új, hogy még címe sincsen, de gyönyörű... Millöcker operettje, a „Koldusdiák“, Jarmila Novotnával, a berlini Operaház világhírű énekesnőjével és Hans Henry Bolmann, az ismert tenoristával a főszerepekben.

Lekötöttük Willy Forst két filmjét is egyelőre: a nagyszerű „Bécsi vig asszonyok“, — at és a „Mona Lisa elrablása“ — t. Szenzációt fog kelteni bizonyára a „Mein Herz sehnsucht die Liebe“ c. zenés vígjáték is, amelynek Verebes Ernő, Marianne Winckelstein és Trude Berliner játszák a vezetőszerepeit. A Metro németnyelvű nagy revüje: „Egy nap a paradicsomban“ képezi az átmenetet a tulajdonképpeni zenés vígjátékok csoportjához, amelyek között első helyen áll Hermann Bahr vígjátéka: „A hangverseny“, Olga Csehovával, Oscar Carlweis-sal és Walter Frantzennel.

Roda-Roda zenés vígjátéka: „Der falsche Feldmarschal“ után „A garnizon remények“ bemutatója következik Felix Bressarral. Azután: „A lebegő szűz“, Szöke Szakállal, a „Conto X“ Bressarral és a „Hókusz-Pókusz“ Lilian Herveyvel és az elmaradhatatlan Willy Fritschel a főszerepekben.

— No és a drámák...?

— Kezdhettek talán Marlene Dietrich új nagy filmjével, a világhírű „Dishonored“-del. Utána Jannings: „Liebling der Götter“. Két rendkívül szép francia film szerepel a téli műsorunkon: a „David Golder“ és Renée Claire: „Le Million“. Érdekes lesz az „Ihr Junge“ Magda Sonjával, Hans Fehérrel és Jaroslav Kotziannal. A „Menschen hinter Gittern“ szereplői: Gustav Driessl, Heinrich George. Három Greta Garbo: Annie Christie, az Ispiration és a híres Romanzo. Érdekes, hogy a Greta partnerei mind frissek, mind a három nagy filmen... Hatalmas cirkuszdráma lesz a „Marco, der Clown“ Samborskyval a címszerepben. Az-

Jöjjön Budapestre minden hölgy, aki előkelő ízlésű finom tülkabátot, felöltőt vagy rubát akar venni vagy készíttetni már 80 pengőtől kezdve. Minden darabom saját műhelyemben készült eredeti párizsi modellek szerint elsőrendű anyagból.

HERCEG-SZALON
Budapest
népszerű osztálya,
IV. Kossuth L.-utca 15.

után „Ahol a Volga folyik“ Lupe Velezzel, „A nagy attrakció“ Richard Tauberrrel, Ariane Elisabeth Bergnerrel és...

— Ezek történelmi filmek?

— Oh nem: azok külön csoportban vannak nálunk — mondotta Stefanút moziigazgató. — Ilyen történelmi dráma „Az utolsó század“ Conrad Veidttal, a Napoleoni időkben játszik. A „Flötenkonzert von Saint-Souci“ főszereplője Renate Müller, Ottó Geböhr, Hans Rehmann, Walter Janssen és Raoul Aslan. Történelmi dráma a „Danton“, Fritz Cortnerrel. Különös szenzációja lesz a „Rédl alezredes esetének“, amely az ismert kémkedés történetét viszi a mozivászonra. Ma már történelem az „1914“ is, amely nem háborús film, hanem valami egészen más...

— Nagy sikere volt eddigi kulturkép-bemutatóinknak, amelyek újabb kísérletekre bizdítanak. Az „Afrika beszél“ nagy közönségsikere arra vall, hogy a közönség szereti a tudományos filmeket is. Ezért szereztük meg nagy áldozatokkal Murnaunak, a tragikusan elhunyt filmrendezőnek utolsó nagy filmjét, „A tabu“ is, amely rövidesen bemutatásra kerül. Itt említem meg a kalandor-képeink közül Harry Piel: „Az alvilág árnyai“ című nagystíliú kalandorfilmét, aztán „Hajsza a milliók után“ című Luciano Albertini-képet.

— Lawrence Tibbet, a new-yorki Metropolitan világhírű sztárja két filmen énekel Aradon már a közeljövőben: az egyik „A tétkozló“, a másik kép „Az ujhód“, ebben együtt énekel az ugyancsak világhírű Grace Moorral, akit „Jenny Linde tragikus szerelméből“ ismert meg Arad közönsége.

— Ami az előjátékok iránt megnyilatkozott kívánságokat illeti, — mondotta Stefanút moziigazgató — a Gaumont, a Paramount és a Fox-gyárakkal vannak megállapodásaink a legfrissebb Micky-Mausok leszállítására. Ez évben gyakran fog szerepelni a Micky nagy konkurrencé, Flippy a béka is... Az Utával egy-kétfelvonásos kulturfilmekről folynak még tárgyalásaink: ugyanilyen irányban tárgyalunk a német Universallal is. A legeslegközelebbi érdekességünk a Stribling-Schmeling-boxmeccs aradi vetítése lesz.

— Mindezek azonban csak konturjai az új aradi film-évadnak, — fejezte be a program ismertetését Stefanút igazgató — számtalan film ügyében folynak még a tárgyalásaink. Egy újítást azonban máris közölhetek: az új évadban a belvárosi mozikban az előadásokat 5 órakor, egynegyed nyolckor és egynegyed tíz órakor fogjuk kezdeni, hogy mindenki kényelmesen intézhesse el dolgait, üzletzárását és ne kelljen a vacsora előtt rohanni a mozikba. Módot nyújtunk rá, hogy ezt vacsora után tegyék. Mert, hogy tenni fogják, azt a fenti filmek garantálják.

Mindenesetre megállapítható, hogy Arad új moziszezona mozgalmas, szines és változatos lesz és a befolyó jövedelmek erőteljes módon fogják ez évben is gyarapítani Aradváros jövedelmeit. (—)

Készül a francia-német gazdasági szerződés

A francia kereskedelmi miniszter nagyfontosságú kijelentése — Plattform a gazdasági együttműködésre — Közös bizottság az aktuális gazdasági kérdések eldöntésére

Laval francia minisztereinek berlini utjának valódi célja

Berlinből jelentik: A Berliner Tageblatt mai számában nagy cikket közöl a német-francia közeledésről. A lap szerint Rollin francia kereskedelemügyi miniszter néhány nappal ezelőtt olyan kijelentést tett német újságírók előtt, hogy Laval francia minisztereinek berlini látogatásának a célja tulajdonképpen az, hogy

közös platformot létesítsenek a francia-német gazdasági együttműködésre. A francia minisztereinek úgy tervezi, hogy Berlinben egy közös bizottságot alakítanak, mely az aktuális gazdasági kérdések felett fog dönteni. A bizottságba belevonják azokat az európai államokat is, akik önként belépnek.

Heteken át irtózatoss nélkülszések közt élt a Nautilus legénysége

Berlinből jelentik: A Nautilus fényképe-sze, Dored, aki a tengeralfutár északsarki útján résztvett, Stockholmön keresztültutaztában érdekes nyilatkozatokat tett arról a kalandról az örök jégben, amelynek középpontjában a sokáig elveszettnek tartott öreg és kimustrált tengeralfutár állt. Háromszor merült a lége alá a Nautilus hosszú tövöllete alatt — meséli Dored —, de a másodszeri elmerülésnél Wilkins és Dored egy nagy táblán kintmaradtak, hogy a hajó vizalámerülését felnyképezzék. Dored a Spitzbergákban hagyta el a hajót visszafelé utján és igen érdekes dolgokat mondott el a leírhatatlan nélkülszéseknek arról a hőmegéről, amelyben a hajó legénységének része volt. Olyan nedves volt a hajó belsejében, hogy a falakról és a boltozatról szakadatlanul esőpöggött a piszkos, olajos és hűzös folyadék. A nedvesség és a hideg gyötörte legjobban az embereket, mert a hőmérséklet a hajó belsejében állandóan mínusz 2 és plusz 3 fok között ingadozott. Három héten keresztül a legénység egyetlen egy tagjáról sem került le a ruha és ami a legkellemetlenebb volt, napokon keresztül nem volt senkinek sem módjában leülnie. Oly szűk volt a hely, hogy legfeljebb feküdni vagy állni lehetett és a helyszűke miatt ez a fekvés is a legfurcsább pozitúrákban történt. A

Sokat szenvedték a hidegtől és a nedvességtől — Az expedíció eredménye

hajó ezenkívül olyan erősen hánykolódott, hogy az embereknek a fekvőhelyükhöz kellett kötözniök magukat, hogy ne guruljanak. Maguk a fekvőhelyek is oly közel voltak egymáshoz, hogy felülni teljességgel lehetetlen volt. De ez a sok fáradtság, nélkülszés és izgalom a sok veszedelem közepette még sem volt hibávaló

Az aradi mozik mai műsora

3, 5, negyed 8 és negyed 10 órakor.

CENTRAL MOZGÓ: Erdélyi bemutatója a Metro Goldwyn filmgyár egyik slágerfilmjének, JENNY LIND TRAGIKUS SZERELME.

SELECT MOZGÓ: Premier. AFRIKA BESZÉL. Hatalmas kulturális, amelyet a Colorado Airica expedíció készített 22 ezer kilométeres utján.

ELITE MOZGÓ: Premier. VADVIRÁG. Szerelmi dráma. (Előadások fél 5, 6, fél 8 és negyed 10 órakor.)

GRADISTE MOZGÓ: HÖLGYVÁLASZ. Erkölcdráma. (Előadások 3, fél 5, 6, fél 8 és 9 órakor.)

GAI MOZGÓ: ASPHALT. Erkölcdráma. (Előadások 5, 7 és 9 órakor.)

FÉL 12 ÓRAI MATINÉ:

CENTRAL MOZGÓ: TARAKANOWA.

SELECT MOZGÓ: A SZÖKE CSALOGÁNY.

Egy szerelő felesége,

aki magyar kisgazda-szülők gyermeke, királyokkal áll rokonságban és elkeveredett pört folyt a belga udvarral Henriette belga királynő félmilliárd frankos örökségért

Belgrádból jelentik: A budapesti sajtó néhány hónappal ezelőtt hírt adott arról, hogy Henriette néhai belga királynő több milliárd belga frankot érő hagyatékáért a pörök lavínája indult meg. Az örökségre nemcsak a belga királyi család szűkebb tagjai tartanak igényt, hanem még Tapolca környéki magyar kisgazdák is jelentkeztek, akik szintén perrel támadták meg a belga királyt és a testamentum szerint rájuk eső több száz millió belga frankot érő vagyon kiszolgáltatását követelik.

A belga királynő vagyonáért pereskedő családoknak egyik sarja, Tolics Gizella Belgrádban él. Az Aradi Közlöny munkatársa az örökösöt felkereste az Aleksandrova-uca 107. szám alatti lakásán. Tolics Gizella a fantasztikus örökség ügyét rendkívül érdekesen adta elő.

A királyokkal pereskedő Tolics Gizella egyszerű nemesgulácsi földműves szülők gyermeke, akinek a férje Belgrádban több háznak a kezelője. Egyszerűen szerényen élnek, egyetlen szórakozásuk a rádió, amely ugylátszik a lakásban egész nap szól és még akkor sem állítja ki, amikor látogató érkezik Tolicsné született nemesgulácsi Horváth Gizella lakásába. Amikor megtudja, hogy mi járásban vannak, kérésre iratokat csomóz ki a fiókjából és a következő érdekes tényállást lehet megállapítani:

Élt 1761-ben Vas megyében egy Horváth János nevű dúsgazdag ember, aki egyben Vasvármegye alispánja is volt. Horváth Jánosnak volt egy Katalin nevű leánya, akit a Dunántul akkoriban leggazdagabb nemes embere, Egyedi Pál vett feleségül. Egyedi rövid házasság után elhalálozott és az örökösök hiányában az egész vagyonát a feleségére hagyta. A szép Katalin azonban nem sokáig viselte az özvegyi fátyolt és rövidesen Eszterházy László grófnő ment feleségül, aki azután az egész vagyont bekebelezte a saját vagyonába. Az Egyedi-féle vagyon már azokban az időkben is igen nagy értéket jelentett és már az egykorú feljegyzések 20 millió rénes forintra becsülték Egyedi özvegyének a hozományát. A szép Horváth Katalinnak Eszterházy grófnőként házasságából egyetlen leánygyermek született, aki szépségben még az édesanyjának is felülmúlt. Ez a szép leány egy német Hohenzollernhez ment feleségül. Ebből a házasságból született azután Henriette hercegnő, aki II. Lipót belga királyhoz ment feleségül. Henriette belga királynő 1901-ben halt meg. A belga királyasszonynak igen nagy privát vagyona volt és a végrendeletében rendelkezéseket is tett magyaranyu vagyonának a felosztásáról. Henriette királynő tudta nagyon jól — mondja Tolicsné — hogy nekik is joguk van a vagyonhoz és ezért a végrendeletben nem is feledkezett meg róluk. A belga udvar azonban már harminc éve huzza-hajogtatja az örökség kiszolgáltatását.

A nemesgulácsi kisgazdák azonban nem hagyták annyiban a dolgot és az idén tavasszal a végére akartak járni az egész örökség ügynek. Tolics Gizella asszony, nővére, Péterffy Franciska elutazott két svájci ügyvéd kíséretében Brüsszelbe és ott a belga udvarral az örökség kiadása ügyében tárgyalásokat folytatott és megtekintette a Brüsszelben levő örökségi vagyontárgyakat. A két svájci ügyvédnek sikerült is a dolgot már annyira rendezni, hogy az egész ügy ma már a párisi belga-magyar döntőbíró elé került és ebben a kissé fantasztikus hangzó ügyben már október folyamán döntés is történik.

Tolics Gizella asszony állításának az igazolására több okmányt mutat fel és azt is elmeséli, hogyha az örökséget megkapják, akkor valószínűleg egész Középeurópában ő lesz egyik leggazdagabb asszony.

Tolicsné nővére a közeli napokban ismét látogat Párisba, mert jelen akar lenni a nagy

örökségi tárgyaltásán. Tolicsné nővére egy pár levelet olvassa fel, amelyben Péterffy Franciska brüsszeli utjáról számol be. A levelekben élénk bőbeszédűséggel azt adta elő az asszony, hogy Brüsszelben az udvari hivatalban a családot rokonnak ismerték el, bár a rendőrség nem nagyon szívesen látta a rokonnok brüsszeli tartózkodását. A vagyon két és félmilliárd belga frankra becsülik, amely még lehet, hogy sokkal többet fog kitenni, ha a nagyértékű vagyontárgyak értékesítésére kerülné majd a sor.

Tolics asszony különben rendkívül érdekes körülmények között került Belgrádba. A háború alatt a férje, Tolics Petár, aki Szmederevó környékéről származik, hadifogoly volt Magyarországon. Itt ismerkedtek össze és innen jöttek vissza Belgrádba existenciát állapítani. Tolicsné belgrádi ügyvéddel is képviseltette magát az érdekes örökösödési perben. A belgrádi ügyvéd meg is bízott egy brüsszeli ügyvéddel a képviselőiükkel, azonban a brüsszeli ügyvéd vissza küldte a megbízást és azt írta a levélben, hogy ő még miniszter szeretne lenni és nem szívesen avatkozik bele ebbe a rendkívül bonyolult örökösödési perbe, mert a jelenlegi belga király hallani sem akar a vagyon kiadásáról.

A nemesgulácsi Horvátok azonban nagyon ügyes és vállalkozó szellemű emberek lehetnek. Nem hagyják az örökségüket, még

„Mutassátok meg, hogy tud még vigadni, mulatni az ifjuság!”

mondotta Barabás Béla dr. a Magyar Párt nagyszerű szüreti mulatságán — Bethlen Mária grófnő a vendégek között — Jókendv, tánc és hamisított szüreti hangulat uralkodott a reggeli órákig

Öszinte, meleg hangulat uralkodott szombat este a Központi Szálló termeiben. Arad magyarsága nagy számban sereglett össze, hogy részt vegyen a Magyar Párt aradi tagozata által rendezett nagyszabású szüreti mulatságon. A cigány huzta, folyt a must, piros és fehér bor és ott mosolyogtak az érett szőlőfürtök az egyik mellékteremben, melyek csak a leszakításra vártak. Magyar ruhás lányok és legények táncolták a csárdást és a többi modern divatos táncokat s a gyógyító jókedv mindinkább tetőpontra hágott.

Már kilenc óra után csoportosan jöttek az aradi magyarság előkelőségei, kiknek sorát az Aradon tartózkodó Bethlen Mária grófnő nyitotta meg kíséretével: Kovrik Emmivel. A megjelentek között ott volt Arad magyarságának minden számottevő tagja.

Bethlen Mária grófnőt illatos csokor rózsával fogadta a magyar ifjuság nevében Panker Margit, az aradi Magyar Párt leánytagozatának alelnöke. A grófnő meghatott hangon, közvetlen szavakkal mondott köszönetet a kedves fogadtatásért, majd Barabás Béla dr.-ral, a magyarság ősz vezérével és a nőegyletek elnöknőivel, valamint a többi előkelőség kíséretében felvonult a karzatra. Ezután kezdetét vette a szüreti mulatság. Kilenc magyar ruhás fiatal pár vonult be cigányzene mellett a hálterembe Prohászka István és a kis Barabás Jancsi vezetésével, akik fele butykossal kezükben szimbolizálták a szüret kezdetét.

A zene elhallgatott, a teremben tiszteletteljes csend honolt, amikor Barabás Béla emelkedett szólásra. Rövid bevezetés után Bethlen Mária grófnőhöz fordult, akit, mint az est kimagasló jelenségét, meleg szavakkal üdvözölt. Majd örömet fejezte ki afelett, hogy ezzel a hangulatos ünnepséggel kezdetét vette a but, bánatot felejtető mulatság szezonja.

— A mai estén megkezdődött a magyar élet hűltetése, elevensége! Dobjátok el magatoktól né-

Ha azt kívánja, hogy
Tiszta hangokat
Természetes vételek és
Kifogástalan zenét
hallgathasson Használjon
kizárólag csak

VALVO

csövet.

Romániai vezérképviselet

B. SEIDMANN, BUKAREST
BUL. MARIA 30.

az angol királynőnek is irtak, hogy támogassa őket örökségük elnyerésében. Az angol királynő csupán csak a második levélre válaszolt — mondja Tolicsné — és akkor azt írta, hogy minden erejével azon lesz, hogy a Horváthok hozzájuthassanak az őket megillető örökséghez.

Ezzel az akkoroddal búcsúznak Tolicsnédtól, aki vissza ül a rádió mellé... A tözsdekluzusokat hallgatja és számítja, hogy hány milliárd dinárt tesz ki egy félmilliárd belga frank.

hány órára a mai élet sok nehéz gondját, baját és vigadatok! Mutassátok meg, hogy tud még vigadni, mulatni az ifjuság!

Barabás Béla beszéde közben lelkesen éljenezte a mulatság közönsége a megjelent grófnőt és a lelkekben hálás gondolatok szálltak a nagybetegen fekvő Vásárhelyi Jankához, akinek fáradságot nem ismerő energiája is segítségére volt a Magyar Pártnak az ünnepség megrendezésében. Vásárhelyi Janka, a bál fővédnöke nem jelenhetett meg, de lélekben ott volt a magyarság szép ünnepén.

A megnyitó beszédet csárdás követte, melyet a magyar ruhás lányok és legények kezdtek meg, de csakhamar belevegült a körülöttük álló, táncoskedvű fiatalok is és az ifjusági zenekar ütemes játéka mellett egymás után járták a tangót, waltzert, foxtrotot stb. Az illusztris vendégek vacsorához vonultak be, melyet Bethlen grófnő tiszteletére adott az éftéremben a Magyar Párt. A vacsorán megjelentek az összes előkelőségek és az vidám hangulatban folyt le.

Közben a mellékteremben kezdetét vette az igazi szüreti mulatság: a szőlőlopás. Szuchy dr. és Beleznay festőművész mint szigorú bírák könyörtelenül elítélték a dézsmálókat. A jóvedelmet az aradi Magyar Otthon javára jegyezték. Katagató, mulatságos jelenetek közepette a késő éjjeli órákig tartott a szőlőlopás. A mulatság kiemelkedő pontja a szépségverseny volt, melynek eredménye lapzártáig nem került nyilvánosságra. A szüreti mulatság valóban kitűnően sikerült és a közönség a kora hajnali órákig a legjobb hangulatban maradt együtt.

SPLENDID PENSIO

V., BUDAPEST, Zoltán-uca 8. sz.

Teljesen újalakítva, új vezetés alatt megnyit. — Minden szobában forróvíz, teljes kényelem. Kifüggetlen ellátás már 4 P. 50-től. — Telefon 256—88.

Aradi fiatalember kálváriája a francia idegenlégióban

Ut Aradról! Temesvár—Párison keresztül a szenvedések poklába — Lehetetlen a szökés az idegenlégióból. A szökevényeket nyomban agyonlövik

Az aradi rendőrség inspekción szobájában ma délelőtt egy tagbaszakadt, barnára lesült fiatalembert hallgatott ki a szolgálatos rendőrtiszt. Tegnap este egy detektív az állomáson leigazolta. De nem volt nála semmiféle irás és behozták a rendőrségre. A fiatalember tört magyarsággal felel a rendőrtiszt kérdéseire, láthatólag nehezezik a magyar beszéd. Matkovcsik József 28 éves cipészsegéd, alig két hónapja szökött meg a francia-afrikai légióból.

A rendőrség csak nagy vonalakban kíváncsi Matkovcsik József történetére, az aradi származású cipészsegéd idegen légióban átélt szenvedései csak töredékekben kerülnek be a jegyzőkönyvbe. A rendőrséget csak az érdekli, hogy Matkovcsik Józsefnek nincs egy írása sem és minden valószínűség szerint a katonai szolgálat elől szökött meg Aradról nyolc évvel ezelőtt.

A rendőri kihallgatás után Matkovcsik József beszámol szenvedéseiről, mely egyformán sorsa mindenkinek, akit a francia légió lelketlen ügynökei mézes-mázos szavakkal megszedítettek.

— Aradon — kezdi az elbeszélését Matkovcsik —, nyolc-tíz évvel ezelőtt nagyon gyenge kereseti lehetőség volt az én szakmámban. Több társammal együtt elhatároztuk, hogy Bucurestibe megyünk munkát keresni. Abban az időben Bucuresti valóságos eldoradoja volt az erdélyi munkanélkülieknek. Jegyre nem volt pénzem, csak Temesvárig és szerencsétlenségemre ott leszálltam a vonatról. A váróteremben megismerkedtem egy nagyon kedves szavú emberrel, aki elmondotta, hogyha azt akarom, hogy jó dolgom legyen, menjek vele Párisba. Az idegen közben jól megvacsozgatott és utána aláíratott velem valamiféle irást, melyről később tudtam meg, hogy az idegen légióba való belépési nyilatkozatot irtam alá.

— Az idegen, hogy, hogyanem, két nap alatt utlevelet szerzett számomra és egy irással a kezemben, utnak bocsájtott Párisba. Párisban az állomáson az irással jelentkeztem valami irodában, ahol azonnal katonaruhát húztak rám és beküldtek egy kaszárnyába. A kaszárnyában nagyon jó dolgunk volt. Reggeltől estig zárt udvaron gyakorlatoztunk, a koszt jó volt és este tiszta ágyba feküdtünk le. Már az első nap feltűnt nekem, hogy közöttünk egyetlen francia sincs. Leginkább lengyelek és osztrákok voltak, de magyarok is akadnak jó párszázan. A kaszárnyát nem volt szabad sohasem elhagyni, mert attól féltek, hogy valaki megszökik. Harminc napos kiképzés után vonatra ültettek bennünket és levittek Marseillebe. Ott hajóra ültünk és három napi hajózás után Algirba kiszálltunk. A parancsnokunk, egy francia ezredes kihirdette, hogy csak a rendet jövünk fenntartani a gyarmatra, de a csapatot itt se szabad elhagyni.

— Néhány nap múlva azonban már láttuk, hogy becsaptak bennünket. Algirt elhagytuk és vagy száz kilométernyi gyalogolás után egy kőtáborba érkeztünk. Itt mindenkinek éles töltevényeket adtak. Borzasztó nehéz tábori élet kezdődött meg. Nappal állandóan sokat szenvedtünk a nagy melegségtől, éjjel nem tudtunk aludni a szunyogoktól és a szolgálattól. Naponta véres csatározások voltak, melyekben a mieink közül nagyon sokan elpusztultak. Tulajdonképpen azt sem tudtuk, hogy ki ellen harcolunk, csak később tudtam meg egyik katonatársamtól, hogy a rifiek lázonganak és őket kell megfékeznünk. Az élelem nap-nap mellett chetlenebb lett, mindennap adtak ki valami parancsot, ami tíz-husz ember életébe került. Iszonyú élet volt. Nagyon sokan voltak, akik megszöktek, de ezek a tropikus hőségben alig tudtak néhány kilométernyire jutni és újból visszahozták. Ezekre borzalmas halál várt, a vezetőség elretentő példát statuált. Kifejtették a szerencsétleneket a déli napra s mikor a hőségtől már félőrültek voltak, hátravitték és agyonlőtték.

— Ez sem használt semmit, a szökések napirinden voltak, most már azokat, akiket elfogtak, ott a helyen agyonlőtték. Három évig én sem mertem magam rászanni a szökésre, de egy alkalommal egy csetepatéban a nyakamon súlyosan megsebesültem és a kórházba kerültem, itt nem vi-

gyáztak ránk olyan szigorúan és sikerült megszöknöm.

— Három hétig gyalogoltam, míg emberlaktá helyhez értem. Valami olasz telepésekkel találkoztam, akik bekalauzoltak Tunisba, ahonnan egy olasz hajóval Sziciliába mentem. Színie egy fillér nélkül barangoltam végig egész Olaszországot, senkinek sem jutott eszébe, hogy irásokat kérjen tőlem, pedig nagyon rosszul beszélek olaszul. Tavasszal Ausztrián keresztül Budapestre jöttem és onnan gyalog Aradra.

A rendőrségről a világiárt cipészsegédet ma este átküldötték Temesvárra, ahol a hadkiegészítő parancsnokságon besorozzák. (bg.)

A kormány még nem döntött a parlamenti ülészek elhalasztásáról

Az erre vonatkozó hírek koraiak voltak — A liberálisok még nem hozták nyilvánosságra a mezőgazdasági adósságok rendezésére vonatkozó tervezetet

Bucurestiből jelentik: Az utóbbi időben mindsűrűbben keltek szárnyra olyan hírek, amelyek a kamarai ülészek elhalasztásáról tudtak. Tekintettel arra, hogy illetékes helyen ezügyben még nem döntöttek, az elhalasztásról szóló hírek legalább is koraiak.

Bucurestiből jelentik: A Viitorul szerint

több lapban megjelent a liberálisok tervezete a mezőgazdasági adósságok rendezésére vonatkozólag, annak ellenére, hogy a liberális-párt erre vonatkozó tervezetét még nem is hozta nyilvánosságra. Így a lap megállapítja, hogy a tervezetet ért kritikák azt illetik, aki a lapokban elhelyezte, nem pedig a liberális-pártot, amely nem azonosítja magát a programmal.

A becsületrend lovagjává nevezték ki a „Kötőjel” szörnyethalt pilótáját

Franciaország gyásza — Szemtanu a szerencsétlenségről

Párisból jelentik: A híres aviatikus, gróf de Sibour vállalkozott arra, hogy az Oroszországban lezuhant „Kötőjel” egyik megmenekült pilótájának, Doretnek segítségére megy, aki — mint ismeretes — a „Kötőjel” repülőgép lezuhanásánál egyedül menekült meg és most Moszkvában tartózkodik. De Sibour gróf Doret mechanikussal 300 lóerős monoplánján teszi meg az utat, amellyel legutóbb Ázsiában járt.

Az apa lelki erővel fogadta fia halálát

A „Kötőjel” szerencsétlenül járt pilótájának, Joseph Le Brix repülőfőhadnagynak halála egész Franciaországban nagy megdöbbenést keltett. A szerencsétlenségről Le Brix szüleit a morbihai prefektus értesítette, aki, miután kézhez vette a légügyi minisztérium hivatalos jelentését, azonnal hozzájuk utazott. Az öreg Le Brix, aki egyébként tengerésztiszt volt, nagy lelkierővel fogadta fia halálát és könnyezve jelentette ki, hogy fia már régen el volt arra készülve, hogy életét Franciaországnak feláldozza. Le Brix nővére, mikor a morbihai prefektustól értesült öccse haláláról, heves sírgörcsöt kapott, majd eszméletlenül esett össze. Egyébként az egész városra ráborult a gyász a fiatal aviatikus megrendítő halála miatt.

A francia főváros polgármestere Francois Latour, kondoláló táviratot küldött a mélyen suttogó szülőknél, melyben kiemelte, hogy Páris lakossága osztozik abban a nagy gyászban, mely úgy a szülőket, mint a francia aviatikát egyformán sújtotta. A francia köztársaság elnöke elhatározta, hogy a szerencsétlen végzetű Le Brixről nemzeti napiparancsban emlékezik meg, míg az ugyancsak hősi halált halt Mesmin mechanikusok a francia becsületrendet adományozta.

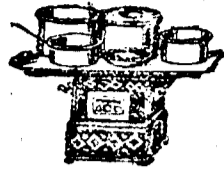
Miképpen történt a szerencsétlenség?

A Tass-iroda egyik munkatársa beszélgetést folytatott Moisseevvel a Cseka egyik volt vezető emberével, akinek házában Doret a szerencsétlenség után megszállt és ahol jelenleg is tartózkodik. Moisseev a Belaja-folyó

Ne hüljön meg ebben a sord időben fűtetlen szobájában, amikor

Kronprinz petrolgáz gépet
egy pillanat alatt kályhává alakíthat.

A kedvelt, ideális szerkezet, szabályozható

„Kronprinz”
petrolgáz-gép

Által a fűtés sokkal olcsóbban, egyszerűbben, gyorsabban történik és az étel is ízletesebb lesz, mert a láng egyenesen a főzőedény alatt van. — Eppen úgy használható sütésre, párolásra, fűtésre.

70%-os megtakarítás. Hordozható. Több mint 100.000 családnál bevált.

Romániai körületi eladási üzlet:

BING és SCHNITZER,

Strada Moise Nicouara 1. I. em.

Arak: 5-10. — Lejtől feljebb,

Nézzé meg kirakatainkat a v. Andrássy-téren, a Bing-házban

Teljesen szagmentes.

Vitel kérésztárság nélkül bemutatjuk gépeinket mindenkinek üzletünkben

H I R E K

Csendélet a Szabadság-téren

Szin: a Szabadság-tér, szereplők: verekedők, nézők, később egy rendőr, történik napjainkban. Az egyik verekedő éppen egy halom rohadt barackot vág a kettes számú verekedő fejéhez, aki holmi moziszinészt megszegyenítő mozdulattal kikerüli azt, persze, mint ilyenkor történni szokott, a barack egy mit sem sejtő gyanútlan ember fejéhez vágódik. Később ez lesz a harmadik számú verekedő. Most megfordul a kocka, ez ugy értendő, a kettes számú verekedő kerül abba a kellemes helyzetbe, hogy védtelen emberhez dobálhat különféle ehetetlen állapotban lévő gyümölcsöt. Az egész Szabadság-tér lázban van, mozdulni nem lehet, a tér összes kereskedői, de még a Forray-uccából is egykettőre összegyűlnek. A rendőr a Forray-ucca sarkán nyugodtan vigyáz a közlekedésre, egyelőre még nem vesz tudomást hivatalosan a történésekről, csak úgy, mint privát ember érdeklődik a távolból. Az ordítás, kiabálás egyre élénkül, és ekkor megjelenik az első vér. Egy pár gyengébb idegzetű ember nem bírja tovább, erőlyesen sürgeti a rendőr közbelépését, aki méltóságteljes léptekkel megindul a verekedők felé. Most egy negyedik, aki nem vett aktív részt a verekedésben, elkialtja magát: „Jön a rendőr!” mire a földön alakatlan tömeggé összegomolyodott verekedők pillanatok alatt szétválnak és még az ember egyet sem számolhat, már a harmadik sarkon fordulnak be. Mire a rendőr oda ér, már hűt belyét találja a verekedésnek. „Na, ugy-e mondtam, hogy nincs semmi” — mondja rezignáltan és egy kicsit dühösen megy vissza a közlekedési rendet leantartani. — (B. Gy.)

— **IDŐPROGNÓZIS.** Változban felhős idő várható, egyes helyeken kisebb esők, lényegtelen hőváltozással.

— **Október elsején érdekes áthelyezések várhatók a hadseregben.** Bucurestiből jelentik: Az uralkodó a jövő héten írja alá a tisztek kinevezéséről, áthelyezéséről és nyugdíjazásáról szóló királyi dekretumot. A változások október elsején lépnek életbe és valószínűleg több érdekes áthelyezést hoznak.

Elegáns női kabát-szövetet I. SCHUTZ-nál.

— **Elindultak a romániai távrepülők.** Bucurestiből jelentik: Iacobescu kapitány és Proclisteanu főhadnagy ma elindultak Róma felé, hogy a Bibescu-féle díj elnyeréséhez szükséges távrepülést abszolválják.

— **Módosítják az energia-törvényt.** Bucurestiből jelentik: Az ipari és kereskedelemügyi minisztérium elhatározta, hogy az energia-törvényt megfelelően módosítja.

— **Tartanak a moreni gázok robbanásától.** Bucurestiből jelentik: A moreni szondák körül még mindig a legnagyobb óvatossággal dolgoznak, ugyanis félő, hogy a még mindig a levegőben uszó gázok felrobbannak.

— **Megbírságotlák és gépek elkobzásával büntetik meg, akik hátralekban vannak a rádióhálókcal.** Az aradi postafőnökség felhívja mindazon rádió-előfizetőket, akik előfizetési díjjal hátralekban vannak, hogy azt záros határidőn belül fizessék be az aradi postahivatal rádió-osztályán, mert ellenkező esetben az illetők a gép elkobzása mellett, még súlyosan meg is lesznek büntetve. Ugyancsak az aradi postafőnökség közli, hogy azon telefon-előfizetők, akiknek még a letéltük a postán van, azt haladéktalanul vegyék fel a központi pénztáránál. Előzőleg mindenki egy szabályszerűen felülbélyezett kérvényt ad be, melyben kéri az összeg azonnali kifizetését. A kérvényhez a telefon-letét nyugtája is csatolandó.

— **Dr. Miron Instiu volt aradi ügyvéd iródtját Bucuresti, Str. Victor Emanuel 10, szám alá helyezte át.**

Az Acsev. ellen végrehajtást rendelt el az aradi törvényszék

Az Acsev. egyik volt alkalmazottjának megítélték a 800 ezer lej es követelését. A vasutigazgatóság jogutódja ma letétbe helyezte a pénzt

Kohut Béla vasesztergályos, — mint az Aradi Közlöny megírta — keresetet adott be az Acsev. ellen, azon a címen, hogy a szolgálatból minden jogos indok nélkül elbocsátották. Kérte a bíróságot, hogy elmaradt fizetés és annak kamata, valamint a perköltségek címén, 800 ezer lej megfizetésére kötelezze a vasutigazgatóságot.

A pert, amelynek folyamán Kohut érdekeit Pop Sándor dr. aradi ügyvéd képviselte, az Acsev. igazgatósága két fórumnál is elvesztette. A törvényszék által hozott ítéletben pedig az összeg kifizetésére 15 nap alatt kötelezték a vasutat, különbeni végrehajtás terhe mellett.

A pervesztes vasuttársaság felebbezést jelentett be a törvényszék, mint második fórum, ítélete ellen, a legfőbb Semmitőszékhez, ugyanakkor beadvánnyal fordult az aradi tör-

vényszékhez és kérte az ítéletben kimondott végrehajtás foganatosításának felfüggesztését, amíg a legfőbb Semmitőszék nem dönt a felebezés ügyében.

A vasutigazgatóság beadványát ma tárgyalta az aradi törvényszék, amely elutasította a kérelmet s oly értelmű határozatot hozott, hogy a legfelsőbb Semmitőszék döntésének beérkezése előtt foglalás, illetve végrehajtás vezethető az Acsev. ellen a megítélt összeg erejéig. Egyben a mai tárgyalásért tízezer lej perköltséget ítélt meg a törvényszék az Acsev.-igazgatóság terhére.

Tekintettel arra, hogy a törvényszék ítélete után Kohut Béla kielégítési végrehajtás elrendelését kérte az Acsev. ellen s mivel a mai ítélet alapján a végrehajtás foganatosítható is, az Acsev. már letétbe helyezte a Kohut Béla javára megítélt összeget, amely a legfőbb Semmitőszék ítélete után szabadul fel.

— **Megkezdődött a szövetkezetek országos kongresszusa.** Bucurestiből jelentik: Brailában ma kezdődött meg a szövetkezetek országos kongresszusa.

— **Megoperálták Lits Antalt.** Lits Antal aradi lapszerkesztőt, — mint ismeretes — mintegy tíz nappal ezelőtt súlyos betegen beszállították a Posgay-szamatóriumba. Lits Antalnak ugyanis előrelátott cukorbaja van és beszállítása óta állapota változatlan volt, míg azután a tegnapi napon operációt kellett rajta végezni, mivel az oldalán egy tályog keletkezett. A szamatóriumtól nyert információk szerint, állapota igen súlyos.

— **Öngyilkos lett a brassói törvényszék irodaigazgatója.** Brassóból jelentik: Kiss Zoltán, a brassói törvényszék irodaigazgatója ma hajnalban öngyilkosságot követett el és azonnal meghalt. Kiss Zoltán öngyilkossága megdöbbentően hatott, annál is inkább, mert éltrős embernek ismerték, aki a legteljesebb családi harmóniában élt és jó állással rendelkezett. Az újabb jelentések szerint Kiss Zoltán a hivatalban rábizott pénzhez nyult és eddig mintegy 500 ezer lej hiányra jöttek rá, amit minden valószínűség szerint Sinaiában elkártyázott.

Olesó és jó

fehérnemű csak

RUTKAY & BOTYE

oégnél kapható

Arad, megyeházzal szemben.

— **Uj vezetőséget választ a Zsidó Ifjusági Kulturkör.** Ma délelőtt 11 órakor a zsidó elemi iskola disztermében tartja közgyűlését a Zsidó Ifjusági Kulturkör. A tárgysorozatban, mint a legfőbb pont, az új vezetőség megválasztása szerepel. A kulturkör eddigi vezetőségének három éves mandátuma most jár le és a holnap közgyűlésen dől el, hogy kik kerülnek bele az új vezetőségbe, mely minden bizonnyal folytatni fogja azt a komoly kulturmunkát, amelyet három évvel ezelőtt néhány lelkes ifju megkezdett. A közgyűlés, de főképpen az új vezetőség megválasztása iránt élénk érdeklődés nyilvánul meg.

— **Orvosi hír.** Dr. Kurzer Károly fogorvos rendelőjét áthelyezte Str. Iosif Vulcan (Kazinczy-ucca) 4. szám alá, földszint.

— **Öngyilkosság Szászvároson.** Szászvárosból jelentik: Ma délután megrendítő öngyilkosság történt Szászvároson. Bártmán Antal szászvárosi lakos lakásának aijára felakasztotta magát. Bártmán Antal 76 éves volt és a legnagyobb nyomorban szynlódott. Egyre várta a halált, amely még mindig késelt és így elhatározta magát, hogy önz kezével vet véget életének. Bártmán Antal valamikor jómódban élt, felesége keresett szülésznő volt. Az öngyilkosság nagy részvétet keltett Szászvároson.

Az aradi jegyzőiskola sorsa

Szeptember 28—29-én kezdődnek a vizsgák

Az aradmegyei prefekturára ma érkezett Paul Goma belügyi államtitkár 10.394. számú távirata, amely végleges döntést tartalmaz az aradi és a lugosi jegyzőiskolák ügyére vonatkozólag. Amint az Aradi Közlöny ismertette, az aradi és a lugosi jegyzőiskolákat ugyanis az a veszély fenyegette, hogy Temesvárra helyezik át mind a kettőt, mivel Temesvár városa és Temes megye vezetősége nemcsak ingyen helyiséget biztosít számára, hanem jelentékeny anyagi segítséget, 300.000 lej szubvenciót szavazott meg számára.

Dr. Lázár Ágoston megyei közigazgatási igazgató, az aradmegyei jegyzőiskola megőrzése érdekében többször is interveniált illetékes körökben és ez a kitarítás vezetett sikerre akkor, amidőn a táviratot hivatalos számmal ellátva, a belügyi államtitkár kiadta. A belügyminisztérium közlése szerint, úgy az aradi jegyzőiskola, mint a lugosi tanfolyam, továbbra is mindaddig a régi keretel között marad, amíg az új közigazgatási oktatásról szóló törvény el nem készül.

Az aradi jegyzőiskola újabb vizsgái különben folyó hó 28-án kezdődnek meg Lázár Ágoston dr. személyes vezetése mellett.

Ne kísérletezzen arcboréval!

hanem használja a már évtizedek óta bevált és közkedvelt

KÁRPÁTI BENZOE CRÉMET,

mely minden arcboréknak megfelelőleg száraz és zsíros minőségben minden drogeriában és parfumeriában kapható.

— **Kiváló Románia ezévi tengeri termése.** Bucurestiből jelentik: A földművelésügyi minisztériumhoz beérkezett jelentések szerint a tengeri termése az egész országban kiváló.

— **Akadémiai kurzus hitoktatónó jelöltek számára.** Kedden este 7 órakor a minorita Kulturháza megnyílik a magasabb hittani iskola második évfolyama, melynek előadói Pázsitny Bonaventura dr. rendfőnök és Wild Endre dr. A három évre beosztott tananyag elvégzése után a hallgatók vizsgát tesznek a püspöki hatóságok által kijelölt tanárvizsgáló bizottság előtt és diplomát nyernek tantárgyak: dogmatika, erkölcstan, egyháztörténet, pedagógia és katekétika. Tandij nincs, kollokvium kötelező. A tanfolyamon részt vehetnek más intelligens hölgyek is, akik a hittani kérdések iránt komolyan érdeklődnek.

— **Titkos találkahelyet leplezték le Aradon.** Az aradi rendőrségre ma délelőtt bizalmas feljelentés érkezett, hogy a Zsófia-ucca 6. számú házban özv. Gubó Ferencné titkos találkahelyet tart fenn. A rendőrség az ügyészségtől azonnal házkutatási engedélyt kért és még a délelőtt folyamán leleplezte a titkos találkahelyet. Négy, nő előállították a rendőrségre és megindították ellenük az eljárást.

— **Halálozás.** Földes Gyula, a König és Lázár szállító-cég tisztviselője, 45 éves korában ma hajnalban elhunyt. Temetése kedden délután 3 órakor lesz.

— **Kenyérbélyeg-razzia** Aradon. Az aradi rendőrség ma délelőtt a szabadságtéri piacon kenyérbélyeg-razziát tartott, melynek során Belaskovits Dusán aradi pékmestertől elkoboztak 55 kilogramm kenyeret, mert nem volt rajta bélyeg. A rendőrségen Belaskovits Dusánt kihallgatták és megindítják ellene az eljárást. Az elkobzott kenyereit az aradi gyermekmenhelynek adományozták.

**Az elegáns világba
Gladys a legjobb márka
Ha Gladys cipőkrémet használja
Cipője a kritikkát kiállja.**

— **Dr. Lakatos szanatóriuma,** Baden bei Wien, az őszi idényben, dacára a teljes fizetnek, mérsékelt áron ad teljes ellátást betegeknek és üdülőknek. Az összes gyógytényezők, — külön szívosztály dr. Singer Richard egyet. m. tanár vezetés alatt —, elsőrangú diétás konyha, szórakozások és saját hangos mozi állanak rendelkezésre.

Német és francia

oktatás, társalgás. Gyermekük részére külön csoporttanítás. Volt **Fábián Gábor-ucca I.**

— Az Urodonal a legismertebb és az egész világon a legelterjedtebb olyan orvosság, amely a vesét mossa (tisztítja), szívet, májat, idegeket, izmokat és ízületeket a húgysav lerakódásoktól megszabadítja és ezáltal sok olyan közelgő betegséget akadályoz meg (betegségtől óv meg), melyeknek különben a szervek nem tudnak ellentámaszkodni. Az Urodonal alaposabban hat, mint a legjobb ásványvíz és só.

Női divatfelöltők legolcsóbban
PLESZ központi ruhaár-
házában kaphatók
Íránvárok: Lej 650, 750, 850.

— **Orvosi hír.** Dr. Waldman, a bécsi Hájek és Neuman fül-, orr- és gége klinikák volt osztályorvosa hazaérkezett. Rendel délelőtt 10—12, délután 3—5-ig Str. Take Jonescu (v. Sárossy-u.) 1.

— **Gyomor-, bél- és anyagcserebetegségek**nél a természetes „**Ferenc József**” keserűviz az emésztőszervek működését hathatósan előmozdítja s így megkönnyíti, hogy a táplálék anyagok a vérbe kerüljenek. Orvosi szakvélemények hangsúlyozzák, hogy a **Ferenc József** viz különösen **újszülöttnél** igen hasznos gyomor- és bélszabályozó szer. A **Ferenc József** keserűviz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

— **Bogdány István** zenetanár (a Magyar Párt népdal pályázatának legutóbbi nyertese), zongora- és elméleti oktatását szeptember 15-től folytatja. Új növendékek felvétele délután 2—6-ig v. Rákóczi-ucca 29.

— **Ulrich Géza** festőművész egyházművészeti képek kiállítása a **Minorita Kulturházban** vasárnap este zárul.

— **Angol tanfolyam.** Vintilă Popescu aradi tanár, az oxfordi egyetem volt növendéke, október 1-én angol tanfolyamot nyit az elemi és középszintű növendékek részére. Információk és beiratások naponta 10—1-ig és 2—4-ig a Str. Seminarului 7. szám alatt.

— **Orvosi hír.** Dr. Spielberger Henrik fogorvos hazaérkezett és ismét rendel.

— **Az aradmegyei tüzoltótestületek versenye** Ujaradon. Vasárnap nagy nap virrad fel Ujaradon: egész napon át zajlik ott a megyei tüzoltótestületek szokásos évi nemes versenye. Délben bankett lesz, amelyet délután közgyűlés követ a községházán. Eddig tíz megyei önkéntes tüzoltótestület jelentette be részvételét. Dr. Lázár Ágoston megyei közigazgatási igazgató maga is teljes díszben vesz részt az aradai tüzoltó-ünnepségeken.

Jugoszlávia új alkotmánya megsemmisítette a kisebbségeket

Csak azt a pártot ismerik el, amelynek minden választókerületben 60 tagja van — A kormánypárt abszolút többsége biztosítva van —

Belgrádból jelentik: A hivatalos lap vasárnapi számában megjelenik az egyesületekről és gyűlésekről szóló új törvény. A törvény körülírja az új egyesületek alapításához megkívánt feltételeket. A hatóságoknak az új törvény értelmében joguk van a gyűléseket feloszlatni, ha azok egybehívása a törvényes intézkedésekkel ellentétben történik. A politikai egyesületek, vagy politikai pártok megalakításáról intézkedik elsősorban az új törvény, melyeknek jellege semmi körülmények között nem lehet sem vallási, sem regionális, vagy partikuláris és amelynek célja nem irányulhat sem a nemzeti egység, sem az állam integritása ellen és a belügyminisztérium állapítja meg, hogy valóban politikai egyesület-e? A politikai pártok megalakítására irányuló kérvényt a belügyminisztérium bírálja felül és az ilyen kérvénynek első feltétele, hogy legalább száz aláírásnak kell szerepelnie a kérvényben. A kérvényhez a megalakítandó párt programja és alapszabályai is csatolandók. A politikai pártok nem alakulhatnak meg,

csak ha valamennyi választókerületben legalább hatvan tagot számlálnak. A belügyminiszter a kérvény benyújtását követő két hónapon belül határozza meg az egyesület vagy politikai párt megalakulása felett. A szerb kormány tehát, amely állítólag visszaállította a Jugoszlávia területén élő összes kisebbségek jogait, mert a rendelet szerint a politikai pártoknak minden kerületben legalább hatvan tagot kell számlálniuk. Így tehát a horvát kisebbség mely kizárólag Horvátországban él, Jugoszlávia többi részében nem mutathat fel hatvan párttagot és így mint politikai párt egyáltalában nem alakulhat meg.

Belgrádból nvert értesülésünk szerint a választásokat két hónapon belül kiírják s így az új törvény értelmében a választásokon egyedül a kormánypárt fog résztvenni, amelynek érdekében már az alkotmány kihirdetése előtt hatalmas propagandát csináltak s így a kormánypárt minden kétséget kizáróan abszolút többségben foglal helyet az új parlamentben.

Rejtélyes pályarongálás a munkácsi állomáson

A mozdonyvezető szétfeszítve találta a síneket — A vonatot sikerült idejekorán megállítani — Nem lehet megállapítani, hogy merényletről van-e szó

Prágából jelentik: A Munkács közelében fekvő Beregszentmiklós község állomása előtt ma reggel ismeretlen egyének a síneket szétfeszítették. A merényletet a Munkács felől jövő motoros

vonat vezetője vette észre, aki a vonatot megállította és a pályát az állomásig megvizsgálta, azonban semmi olyan nyomot nem talált, amelyből arra lehetne következtetni, hogy a vonal ellen merényletet akartak volna elkövetni.

Revízió alá veszik az egészségügyi kinevezéseket

Bucurestiből jelentik: A munkügyi minisztériumban revízió alá veszik a Moldován-féle rezsim óta az egészségügyi reszortban történt összes kinevezéseket. Valószínűleg a vezérigazgatóság költségvetését is csökkentik, még pedig oly módon, hogy anullálják az ideiglenes kinevezéseket.

— **Az angol tőzsde „fekete szombat”-ja.** Londonból jelentik: Az angol tőzsdén ma nagyon ideges hangulat uralkodott. Az értékpapírok árai óráról-órára estek. A pénzügyi körök kijelentése szerint, a londoni tőzsdének ma „fekete napja” volt. Különösen az aranysegélyű értékpapírok zuhantak. A veszteség mintegy harminc millió font.

— **Egy szekérre való lopott árut vittek az aradi rendőrségre.** Ma délelőtt a rendőrségre az Ulits Simon-féle lopott tárgyakból ismét egy teljes szekérre való szállítottak be. A lopott tárgyak között Mihailovici rendőrtiszt több olyan darabot ismert fel, amely apósa, Szűcs János műkertész tulajdonát képezi. A nyomozást Jelebelean komisár végzi, aki ismételten felhívja azokat a pernyárai lakosokat, akiknél ebben az évben betörést követtek, el, hogy jelentkezzenek a rendőrségen, hátha a lopott tárgyak között sajátjukat is felismerik.

— **Rablótámadás egy személyvonat ellen.** Galatiából jelentik: Ma délelőtt értesítették a galati vasutigazgatóságot, hogy ismeretlen egyének megtámadták a Tecuci—galati személyvonatot a Varnes-Hamul—Conochi-i vonalon és kövekkel az egyik másodosztályú vagon ablakait bevették. — Ugyancsak a mai napon több bandita megtámadta a Marasesti—galati-i személyvonatot a Livesti—tecuci-i vonalon. Amidőn a vonat kirobogott Livesti állomásról, több bandita felugrott a vonat podgyászokcsijába és egy láda gyógyszert magukhoz véve, a legközelebbi állomáson le akarták szállítani. A rablást a személyzet pár pillanattal később felfedezte és a vonatot a nyílt pályán leállították. A rablók ekkor a láda gyógyszert a vonaton hagyva, hirtelen leugrártak és vad futásnak eredtek. A csendőrség mindkét esetben erélyes nyomozást indított.

Az aradi első lovashadosztály

győzelmét megőrkítő lovasszobrot lepleztek le Grozesti község mellett

Ma nagy esemény zajlott le a regáti Grozesti község mellett. Iorga miniszterelnök jelenlétében ma leplezték le ugyanis fényes katonai ünnepség keretében az aradi első lovashadosztály hősiességét megőrkítő hatalmas lovasszobrot a község határában. Amint emlékeztetes ugyanis, az Aradon székelő első lovashadosztály egyik legfényesebb győzelmét itt aratta.

Aradról a fényes katonai ünnepségre Bălăcescu generális vezetésével valamennyi ezredparancsnok Grozestibe utazott, hogy személyesen vegyenek részt a művészi alkotású lovasszobor leplezésének ünnepségein. Az első lovashadosztály tisztikara teljes létszámban jelent meg a szoborleplezésen.

Szeltmann Guszti tragédiája Detroitban

Az aradi fiatalember a tengerben lette halálát
Kusza irásu, rég elfelejtett magyarsággal összerűtt levelet hozott ma a posta szerkesztőségünkbe. Az amerikai Detroitban élő Aradról elszármazott Szeltmann Alajos az Aradi Közlöny útján tudatja Aradon élő rokonaival, jóbarátaival és ismerőseivel, akiket 15 éve nem látott, hogy egyetlen fia, Szeltmann Guszti, szerencsétlen véletlen folytán végezte be Detroitban fiatal életét.

Egy nagyon meleg napon Szeltmann Guszti, édesanyja könyörgése dacára, aki vissza akarta őt tartani, elment barátaival a tengerbe fürdeni. Alig múlt el azonban másfél óra, amikor a barátok hazatértek — Szeltmann nélkül. Elmondták, hogy Szeltmann Guszti, akit a legjobb uszónak ismertek egész Detroitban, beleugrott a 83 méter mély tengerbe, amikor is görcsöt kapott és nem került többé felszínre. Egy teljes óráig tartott, amíg a fiatal fiu holttestét megtalálták a Detroit melletti Mant-lemezen. A szerencsétlenül járó Szeltmann Guszti, aki alig volt 19 éves, nagy részvét mellett temették el. Aradon az elhunyt fiatalember nagybátyját, Szeltmann Károlyt és nejét érinti érzékenyen ez a szerencsétlenség.

Hosszunapkor már délután 2 órától friss kalács, kuglóf, turós- és diós csiga kapható: **Königstorfer** cukrászda mindkét üzletében.

Arainkat lényegesen

leszállítottuk.

10 fával fűt egy szobát **24**
kgr. órán át

Arjegyzéket díjtalanul küld:

Szántó Dezső és Fia

Oradea.

123

Alarcos banditák támadása egy lelkész ellen

Több százezer lejt raboltak el a revolveres támadók

Csernovitzból jelentik: Vakmerő módon végrehajtott alarcos rabkötöttség történt ma éjszaka a Csernovitz közelében levő Dubauti községben, ahol két ismeretlen egyén behatolt a község papjának lakásába és azt a pap szemeláttára kirabolták. Cadesciuc Ilarion Dubauti község lelkésze ma, úgy körülbelül éjfél tájban arra ébredt fel, hogy valaki kopogtat az ablakán. Mivelhogy azt hitte, hogy talán hivatalos ügyben keresik, mint az már számtalan esetben megtörtént, felkelt és az ajtót kinyitva, az udvarra ment, hogy az illetőt beeresse. Amint kinyitotta lakása ajtaját, legnagyobb meglepetésére hirtelen két alarcos alak ugrott hozzá és feltartott revolverekkel követelték, hogy minden pénzt s értéktárgyat azonnal adjon át.

Cadesciuc ekkor el akart menekülni, azonban ez a terve nem sikerült, mert az egyik alarcos bandita négyszer utána lőtt, azonban a golyók szerencsére nem találtak. A szorongatott helyzetben lévő papot a rablók ezután bevitték a lakásba, a falhoz állították és azt mondták neki, hogy abban az esetben, ha egyetlen lépést is tesz, úgy könyörtelenül agyonlövök. A lelkész így kénytelen volt végig nézni, amint a rablók, megtakarított pénzét és minden értéktárgyat magukhoz veszik és elkövetik. A rablók eltávozása után a halálrémült lelkész csak nagysokára mert lakásából a csendőrségre menni, ahol az esetről jelentést tett. A lelkész kára többszázezer lej. A vakmerő banditák kézrekerítésére erélyes nyomozás indult meg.

SPORT KÖZLÖNY

Vasárnap minden szem Várad felé tekint,
ahol válogatottunk első Középeurópai Amatőr Kupa mérkőzését vívja a csehszlovákokkal.

A román válogatott összeállítása sikerültnek mondható, csupán Sepi betegsége miatt megürrült hely betöltése ad aggodalomra okot — Csehszlovákia amatőr válogatottja nagy játékerőt képvisel — Aradon megindulnak a bajnoki küzdelmek — Vitéken is a bajnokságért játszanak — Budapesten a cseh profiválogatott mérje össze erejét a magyar válogatottal.

Kétségtelen, hogy Románia labdarúgó sportja az utóbbi időben hatalmas léptekkel halad előre és nemsokára itt lesz az idő, amikor creje egyenlő lesz, akármelyik Középeurópai állam futballsportjával. A klubcsapataink egymás után aratják győzelmeiket a magyar csapatok felett. A NAC a Bocskáira és a III. Ker. FC-re vert rá, az Universitatea megadásra készítette a magyar profibajnok Ujpestet, az AAC is az Ujpestet gyűrte maga alá, a Vasasal döntetlenül játszott. A Ripensia pedig végig verte a magyar középcapatokat. Válogatott együttesünk is diadalt diadalra halmoz. A jugo szlovákokat, akik a magyarokat és a cseheket is legyőzték, megadásra készítette, de legdicsebb fegyverténye a lengyel válogatott legyőzése volt.

Az ország sportját reprezentáló együttesünk most hosszú idő után játszik itthon. Mint ismeretes, válogatottunk a Középeurópai Amatőr Kupáért mérkőzik meg. Első ellenfelül mind járt a favoritot, a csehek félelmetes erejű csapatát kaptuk. A mérkőzést Váradon tartják meg, ahol rekord közönség fogja végignézni a küzdelmet. A szövetségünk vezérkara már napok óta Váradon, a nagy csata színhelyén tartózkodik. A válogatott csapatunk összeállítása is megtörtént és a válogatott sikerültnek mondható, csupán a beteg Sepi helyettesítése adott aggodalomra okot. A kiváló kolozsvári játékost Rónai vagy Borbély fogja helyettesíteni. Az összeállítás a következő: Czinczer...

Vogl, Albu—Robe, Steinbach, Stanciu—Glanczmann, Kovács, Borbély I., (Rónai) Bodola, Kocsis.

Az ellenfél csapatának összeállítása ez: Jabornicky—Culik, Duacsik—Schillinger, Steffl, Nasier—Vorlicek, Bradacs, Kannhaeuser, Nedjdy, Soral.

A mérkőzés kimenetele elé nagy várakozással néz az ország sporttársadalma.

Aradon az első osztályban vasárnap startolnak. Kinondott derby nincs. Mind szürke mérkőzések, de a futball szerencsejáték... A vasárnap programja:

Első osztályu bajnokság: Tricolor—AMTE, Unirea—ATE, Gloria—Transilvanai, Olimpia—AAC. II. osztályu bajnokságban már a harmadik fordulót bonyolítják le. A Viktoria a Hakoahval, Vulturul az Egyetértéssel. Soimi az AMTE-val, Juventus az AAC-cal találja magát szemközt. Az ifjúsági bajnokság műsora: ATE—Unirea, Transilvania—Gloria, Olimpia—AAC, Tricolor—AMTE. Második csapatok küzdelme: ATE II.—Unirea II., Gloria II.—Transilvania II., Banatul II.—AMTE II., Hakoah II.—AAC II.

Külföldön a legnagyobb érdeklődés a Pesten lejátszásra kerülő Magyar—Csehszlovák profiválogatott mérkőzés iránt nyilvánul meg. A Magyar II. profiligában teljes forduló van. Az Ujpest és a Ferencváros kombináltja Moravska—Ostravában játszik, míg a Hungária Eszéken a Slavija ellen játszik.

Jom Kipur-ünnep az ókorban

Az esti csillaggal beköszönt a zsidók legnagyobb ünnepe, a Jom Kipur, az engesztelő nap, melyet a teljes szigorú bűnt miatti kemény, ségéért közönségesen hosszunapnak neveznek.

Az ókorban, a jeruzsálemi templom fennállásakor az égő áldozatok idejében e napot egész más szertartások közt ünnepelték mint ma. Általános érdekességül lesz vallástörténeti szempontból felidézni az ókori Jom Kipur szertartásait, melyekről a Leviticus, vagyis Mózes III. könyve a 16-ik fejezetben intézkedik.

E nap nagy engesztelő szertartásait Aron, Mózes fivére, majdan ennek utóda, a mindenkori főpap lenből készült ornátusban, teljes díszben végezte. Az e napon feláldozott fekete kos teljesen elégették. Az ünnepi aktus legkimagaslóbb része volt a két bakkecske áldozata. E két bakot a gyülekezet színe elé állítva, sorsvetéssel egyikét az Urnak szentelték, másikat Azazelnek, vagyis a sátánnak.

A főpap, a megáldott kos fejére téve kezét három imában könyörgött, a saját, a papság és Izrael népe bűneinek bocsánatáért. Egyedül ezen imában volt szabad Isten nevét, mint Jahve kimondani, míg máskor e név helyett az Adonai (Mindenható) nevet használták. Ezen bak megöletvén, vérével a főpap — tömjénezés közben — meghintette a Szentek-szentjében álló frigyszekrény tetején levő arany lapot, az u. n. Kaporett-et, vagy kegyelemtáblát.

A másik bak fejére is feltette kezét a főpap s evvel jelképesen ráruházta az összes bűnököt. Ezen u. n. bűnbakot azután elűzték a pusztába, hogy vigye el a bűnököt Azazelnek. Későbbi szokás szerint, hogy biztosan elkerüljék a bűnbak esetleges visszatérését, egy Jeruzsálem melletti hegyről a mélységbe taszították azt s innen e hegyet Azazel hegyének nevezték.

Páris Lajos.

Betörés

egy aradi fűszerkereskedésbe

Vakmerő betörők garázdálkodtak ma éjjel özvegy Lászkai Ferencné gróf Károlyi-ucca 18. számú fűszerkereskedésében. A betörők az udvar felőli ablakon hatoltak be az üzletbe, ahol az összes trafikot összezsomagták, és a drágább fűszerárut egy zsákba pakkolva, az udvarra dobták. A betörők nagy biztonságba érezhették magukat, mert ezután megették három doboz szardíniát és megittak egy nagy üveg konyakot és csak ez után távoztak.

A betörést özvegy Lászkai Ferencné csak reggel hat órakor vette észre, mikor ki akarta nyitni az üzletet. Azonnal jelentette a rendőrségnek, ahonnan Olaniceanu rendőrtiszt szállott ki és megindította a nyomozást. Megállapított, hogy a betörést a helyzettel ismerős egyének követték el, mert a betörők semmi zajt nem csináltak, ami a szomszéd szobában alvó tulajdonosnő figyelmét felkeltette volna.

A Berczky—Ficzay-ügy Megindult a válóper

Az aradi törvényszék ma tartotta meg Berczky, Károly és felesége Ficzay Aranka válókeresetének első tárgyalását. A bíróság tanukat hallgatott ki a házaspár családi életére vonatkozólag.

Itt írjuk meg, hogy Berczky né állítólagos feljelentésében, melyet Cucu Vazul dr. és Bodea János dr. ellen adott be s amelyben azzal vádolta meg a két orvost, hogy a kiállított orvosi bizonyítványért, melyben őt gyengeelméjűnek nyilvánították, nagyobb pénzösszeget kaptak, a vizsgálóbírósg semmiféle vizsgálatot nem vezetett be. Az ügyre vonatkozólag tanukat sem hallgattak ki, mert minden valószínűség szerint az ügyészség Berczky né feljelentésében, akiről közismert, hogy alaptalanul vádolt meg több aradi tisztviselőt, nem is rendeli el a vizsgálatot.

Pucher Zoltánné divatszalonát nyitott Aradon

Beszélgetés az aradi uriaszonnnyal a legújabb divatreációkról.

Általánosan ismert és közkedvelt tagja volt Arad társadalmának Pucher Zoltánné, aki öt év előtt távozott el Aradról, hogy Budapesten küzdjön meg az étellel. Pucher Zoltánné távozását széles körben sajnálták Aradon annak idején, bár az uriaszonnnyí örvendetes esemény vitte Budapestre: örököt, amelyből egy elegáns divatszalonát nyitott Pesten a Koronaherceg-uccóban. A magyar főváros előkelő közönsége pártfogásába vette az aradi uriaszonnny vállalkozását és az aradi urihölgyek is Budapestre mentek, Pucherné divatszalonjában vásárolták be divatszükségleteiket.

Pucher Zoltánnét azonban családi körülményei Aradhoz kötötték és ezért kénytelen volt kitűnően működő, nagyforgalmú divatszalonjának vezetését átadni és beköltözni Aradra. Aradon minden oldalról azzal fogadták, hogy a nődivat terén elsajátított tudását és tapasztalatait Aradon is érvényesítse s így Pucher Zoltánné eleget téve a közönség megnyilvánuló óhajának „Lyon” szalon elnevezéssel divatszalonát nyitott a Boulevard Regele Ferdinand I. 2-ik emelet, 14. szám alatt, ahol felraktározta mindazon kincseket, melyeket külföldi tanulmányútján szerzett tapasztalatai alapján készített.

Hölgyközönségünk érdeklődését szolgáljuk azzal, hogy felkeressük Pucher Zoltánnét, aki az alábbiakban számolt be értékes tapasztalatairól:

— Mindent megnéztem és áttanulmányoztam azt Párisban csak látható volt! Poiret, Paquin, Drecoff, Redfern, Cailot valamennyi modelljét, színeit, terveit magammal hoztam — természetesen nem eredetiben, mert egy-egy ilyen divatőrítés általában készített modell megfizethetetlen vagyonba kerül... Azonban mindent oltón, az aradi közönségnek és a leromlott gazdasági viszonyoknak megfelelő árakon előállítom... Remélem, hogy a hölgyközönség pártfogottai fogja nagy ambícióval és kitűnően összeállított személyzettel meginduló divatszalonomat, cserébe igyekszem Aradnak mindazt nyújtani, amit Páris vagy Bécs előállít a nődivat terén.

Arad hölgytársadalmam már eleve nagy érdeklődéssel és örömmel fogadta Pucher Zoltánné vállalkozását, aki új sikket, új benyomásokat hozott magával külföldről, melyekkel friss vérkeringést ad az ezerarcú divat aradi életének.

Az aradi munkanélküliek vámszedői védekeznek

Vallomásuk érdekében fordulatot ad az ügynek. Az aradi rendőrség néhány nappal ezelőtt letartóztatta Fuhrmann Géza és Zsidai József aradi munkanélkülieket, akiket tetlen érték, amint hamisított gyűjtőíven pénzáradományokat gyűjtöttek az aradi munkanélkülieknek.

Fuhrmann és Zsidait ma kísérték át az aradi ügyészségre, ahol Ludosan Miklós vizsgálóbíró hallgatta ki őket. Fuhrmann vallomása érdekében fordulatot hozott az ügyben. Vallomásában ugyanis elmondotta, hogy a gyűjtést megelőzően, Bács Gusztó, alias Dusan munkanélküli szólította fel őket, hogy vegyenek részt az általuk megindított gyűjtési akcióban. Bács felmutatott egy írásbeli meghatalmazást, melyet Strenghár-Demian Sava és Fancsali Nándor irtak alá, mint akik irányítói a munkanélküliek részére történő gyűjtési akciónak. Tőle kapta, azután a gyűjtőívet, amellyel megkezdték az adományok gyűjtését. Ennek megállapítása nem állott módjukban, hogy a Bács kezei között lévő meghatalmazás valódi-e, vagy sem. Amikor a rendőrség Zsidait letartóztatta, a gyűjtés miatt. Bács Gusztó megszökött Aradról, Fuhrmann tovább folytatta ugyan a megkezdett gyűjtést, amíg a rendőrség le nem tartóztatta.

Ludosan vizsgálóbíró kihallgatásuk után mindkettőjüket előzetes letartóztatásba helyezte.

71% a 41 és 80 év közötti embereknek csúszban szenved.

Figyelje meg arcán a csúsz jeleit.

A csúszos beteg arcán viszatüköröződnék a rohamok koros jelenségei: az arcbor jellemző és a szemek vagy a bőr sárgás színe, az arcmusok pelyhűdése, kidagadt szemek, a halánték vénájának duzzadtsága leggyakoribb jelei a húgysav túlszaporodásának a jele.

ben és ez a húgysav túlszaporodás okozza az ízületi és izomcsúsz, a vesehomokot, derékfájást, migránt, vesekolikát és egyéb vesebántalmakat. Hogy a csúszos, hősrvényes komplikációkat elkerülhessük, idejében használjunk URODONAL-t, a legtekélyesebb húgysavoldó, mely

teljesen megtisztítja a vért és megkönnyíti a húgysav lerakódásoknak a májból és veséből való kioldását, valamint a természetes csatornákon át való kiválasztását. URODONAL-t a leggyorsabb és legkényesebb gyógyszer is jeltárja.

URODONAL

legyőzi a csúsz, gyógyítja a köszvényt,

mert feloldja a húgysavat.

Drogueria "STANDARD" Str. Zorilor, 2, Bukarest.

Nyáron használjon SELS DE LITHINE CHATELAIN, a legjobb szájvizet, amely frissít, könnyű és az emésztést elősegíti. Előállítja az Urodonal labororium

Aradon keresnek biztosítékot a fekete-szeszügy másfélmilliárdos birságára

Le akarják foglalni a Nagyváradon letartóztatott Halmal Andor vagyonát — A váradai vizsgálóbíró hivatalos megkeresése Aradon —

A fekete-szesz ügyben folytatott vizsgálat folyamán a pénzügyminiszterium közel másfélmilliárd lej pénzbírságot vetett ki a Triton nagyváradai szeszgyárra, valamint azokra a gyárakra, amelyek fekete-szesz előállításával foglalkoztak.

Az ügynek most szenzációs fejleménye van, amelynek szálai Aradra is átnyultak.

Az aradi ügyészség hivatalos megkeresést kapott a nagyváradai vizsgálóbírószágtól, amelyben az aradi ügyészség intézkedését kéri, hogy az ügyben szereplő és jelenleg letartóztatásban levő Halmal Andor Aradon bárhol található vagyonát foglalják le.

Halmal Andornak, aki ugyan Nagyváradon lakott, Aradon is voltak érdeklőségei s így a megkeresés alapján az ügyészség megtette a szükséges intézkedéseket a foglalás foganatosítására.

A nagyváradai vizsgálóbíró átiratát a törvényszék mellett működő portarei hivatalhoz

tették át, ahonnan Saveranu portarel szállott ki a megadott címre, azonban a foglalást nem lehetett megtartani, mivel megállapítást nyert, hogy Halmal Andornak semmi lefogalható vagyona Aradon nincs.

A sikertelen foglalási kísérletről az aradi ügyészség most átiratban értesíti a nagyváradai vizsgálóbíró.

Halmal Andor ellen elrendelt foglalásra vonatkozólag az ügyészség az utóbbi felvilágosítást adott, hogy a pénzügyminiszterium által elrendelt hatalmas — másfél milliárdos — bírság biztosítására zárlatot rendeltek el nemcsak a szeszgyárakra, hanem a jelenleg letartóztatásban levő s az ügyben szereplő felek magánvagyonára is.

Darányi Pensio
BUDAPEST, IV., Sütő-ucca 2. Telefon: Aut. 813-00.
Belváros szívében, teljesen újonnan, modernül (hideg-meleg folyóvízzel) átépítve és berendezve újból megnyílt. Kifőző konyha, kívánatra diétás koszt. Mérsékelt árak.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

A FARM-BOARD példája

Argetoianu pénzügyminiszter, mint arról lapunk más helyén megemlékezünk, a gabona árának minimalása ellen nyilatkozott. Ez részben nyilván annak is tudható be, hogy a buza árának minimalásához állami segítségre lenne szükség, az állam anyagi helyzete pedig ezt nem nagyon engedi meg.

Nem érdektelen azonban néhány mondatban rávilágítani arra, hogy *milyen eredménnyel járt az amerikai kísérlet*, amely szintén minimális árat kívánt megszabni a búzáknak. 1929. júliusában az Egyesült-Államokban *Farm Board* néven egy intézményt alapítottak azzal a céllal, hogy biztosítsa a buza minimális és stabil árát. Az intézmény rendelkezésére ötszázmillió dollárt bocsátott az állam. A Farm Board úgy vélte a minimális árat biztosítani, ha nagy vételeket eszközöl akkor, amikor nagy a kínálat és az árak eszökkenőben vannak.

Két évi munka és kísérletezés után a Farm Board vezetői arra a megállapításra jutottak, hogy *az egyetlen eredmény, amelyet sikerült elérniük, 205,365.000 dollár veszteség és 43,360.000 dollár adósság*. Ezzel az összeggel a Farm Board szállítási díjak fejében tartozik.

Amint látható, ez az intézmény mérhetetlen alapokkal rendelkezett, nem kimélt semmit, hogy elérje célját és ennek ellenére az alatt az idő alatt, amióta a Farm Board működik, a buza ára olyan katasztrófális méretekben esett, amire két évvel ezelőtt még senki sem mert volna gondolni. Amerika egész pénzügyi hatalma nem volt képes befolyásolni a piacot és az árak alakulását. Hogyan is tehetnénk meg akkor ezt mi? Az egyetlen eredmény, amelyet a Farm Board rendszerével elérhetnénk, az lenne, amelyet ez az intézmény Amerikában eredményezett: *újabb költségvetési deficit*, amellyel azonban mi a Farm Board, a gabonamonopólium nélkül is bőven rendelkezünk.

= Aradi birtokcsere. Zsótér Jánosné és társai eladtak a Rendetlen-dűlőben 2 hold szántót 25.000 lejért, Herczeg Ferencz és neje-nek. Idősb Shima Károly eladta Gáj, Temető-ucca 36. számú ház fele részét 20.000 lejért ifj. Shima Károlynak. Cabaza Fülöp eladta a Str. Matasari 1. számú házat 15.000 lejért. Miklós Gézának. Jencs Pál és neje eladták a Strada Cap. Ignat 58—60. számú házat 170.000 lejért Nagy János és neje-nek, Szigmeth Antal eladta a Bittó-dűlőben 2 h. szántót 30.000 lejért Hölich Márton és neje-nek. Özvegy Kiss Ernőné eladta a Strada Oituz 86. számú házat 200.000 lejért dr. Hinder Baltazar és leányának. Metz András eladta Strada Serban Voda 3. számú házat 140.000 lejért Rosenfeld Henriknének. Kiss Mátyás eladta a Strada Trib. Voda 9. sz. ház fele jutalékát 100.000 lejért Verlein József-nek. Puterity Gábor eladta a Nyomásközi-dűlő 1. h. 900 n. öl szántót 42.000 lejért Szigmeth Antalnak. Turcin Tódor és neje eladták a Strada Mangareta 18. számú 255 n. öles telket 50.000 lejért Bodnár István és neje-nek. Nyári Béla és neje eladták a Strada Cosbuc 21. sz. házat 300.000 Wolf Gyula és neje-nek. Dr. Petrutiu Justin eladta Bul. Carol 14. számú telkét 155 n. öllel 10.000 lejért Bernacsek Margitnak. Özvegy Sárossy Jánosné Strada Blanduziet 18. sz. házat eladta 62.000 lejért Pankovics Ferencnek. Avramut Illés és neje eladták Str. Dna Balasa 216. számú házat 60.000 lejért ifj. Riszterer Antalnak. Farkas Béla eladta a Gáj Strada Gen. Doda 13. számú házat 5000 lejért Schwartz Róznának. Dancsó István és neje eladták a Birkás-dűlőben 150 n. öles telket 10.000 lejért Mocuta János és neje-nek. Riszterer Antal eladta a Strada V. Paguba 144. n. öles telkét 42.000 lejért Kotroczó Károly és neje-nek. Az Aradi Központi Takarékpénztár felszámolás alatt eladta a Strada Rahovei 102. számú házat Mateescu Istvánnak 120.000 lejért. Özvegy Molnár Istvánné eladott a Nagy-dűlőben 15 hold szántót 124.000 lejért Molnár Antalnak.

KÖVETELJEN
BIZTOSÍTÓ
KAPSZULÁT!

LEGYEKET, SZUNYOGOKAT,
MOLYOKAT, SVÁBBOGARAKAT,
POLOSKÁKAT, HANGYÁKAT, STB.
BIZTOSAN
PUSZTITJA AZ
ILLATOSITOTT

FLYTOX

KAPHATÓ: DROGUERIA, ILLATSZERTÁRAKBAN STB.
Nagybani lerakat: București, Str. Plantelor 26.

Argetoianu a gabonamonopolium ellen

Gazdasági törvényeket nem lehet mesterséges törvényekkel kijátszani
Meglepetések a gabonapiacra — Ma váratlan áresések voltak Aradon

A buza körül valóságos harc indult meg nemcsak gazdasági, de politikai körökben is. Két elmélet vivja harcát, két megoldási mód hívei tömörülnek táborba és akörül folyik a kérdés: exportprémium legyen-e, vagy pedig minimális árat állapítsanak meg a búzáknak. A napokban annak a híre terjedt el, hogy a kormány komoly formában foglalkozik a gabonamonopolium bevezetésével és így a buza minimális árának megállapításával. Érdekes ezzel kapcsolatban Argetoianu pénzügyminiszter nyilatkozata, amelyet ma adott a sajtónak és amelynek annál nagyobb a súlya, mivel köztudomásu, hogy Argetoianu a kormány közgazdasági tekintélye és minden közgazdasági irányu törvény elsősorban az ő véleményezésén megy keresztül.

— Bármilyen mesterséges beavatkozás teljesen fölösleges és hiábavaló — mondotta Argetoianu. — Csak a kiviteli prémium útján érihető el a buza árának emelkedése, mivel abban a pillanatban, ahogy a belföldi készlet lényegesen csökken, a gazdasági törvények következtében emelkedni fog a buza ára. *Senki-nek sem sikerült még eddig kijátszani a gazdasági törvényeket emberek alkotta, mesterséges törvényekkel.* A buza minimális árának megállapítása a kínálat hirtelen megnövekedéséhez és a kereslet csökkenéséhez vezetne, aminek következtében csúszások történnek és a buza ára a jelenleginél alább esne. A gazdák természetesen a jelenleginél olcsóbb áron csak a hatóságok megkerülésével és kijátszásával

adnák el a búzát. Az ellenőrzést az agrárszindikátusok nem tudnák végrehajtani. Elsősorban azért, mert ilyenmü ellenőrzést lehetetlen végrehajtani, mivel olyan tranzakciókról van szó, amelyek személyi jelleggel bírnak. Másodsorban pedig azért, mert ezek a szindikátusok, amelyek most olyan nagy hangon beszélnek arról, hogy hajlandók az ellenőrzés szerepét vállalni, már tanujelét adták annak, hogy még a jelenlegi törvény intézkodéseinek sem tudnak eleget tenni. Nem marad tehát egyelőre más hátra, minthogy megvárjuk az exportprémium rendszerének eredményeit.

Argetoianu pénzügyminiszter tehát nyilatott a gabonamonopolium és a buza árának minimalása ellen foglalt állást.

A gabonapiacra egyébként egymást érik a meglepetések. A tegnapi hetipiacra, mint arról a mai számunkban megemlékeztünk, a buza ára 300 lejért ért el. Alig huszonnégy óra alatt azonban megváltozott a tendencia és *ma dél-előtt már csak 270 lejes árban történtek költések.* Az árak hanyatlását a csehszlovákiai áresések vonták maguk után. Mig tegnap dél-előtt Halmiban 55 cseh koronát ajánlottak egy mázsa búzáért, a csehek ma már csak 45 cseh koronás ajánlatot tettek. A váratlan éresés nagy csalódást keltett a gazdák körében.

Ha
Budapestre

jön okvetlen keresse fel

SCHUREK FRIGYES szücsmestert

Hajós-ucca 20.

kleebb uccában kevesebb a regle, oiosóbbak az árak.

Opium és tangó

Ha egészen lennről akarnánk kezdeni, viszszamehetnénk a Fidzsi szigetekig, ha pedig időbeli távolsággal kívánjuk szemléltetőbbé tenni azt a szédületes ivet, aktuális nyelven szólva: „karriert” amit a tánc befutott, a babiloni papnók ritmikus, lendületes és vallásos kultusszal övezett táncait kéne bemutatni.

A papnók táncaitól a tangóig: ezer változatot találhatunk, kezdve a nemzeti táncától a baletten át a ritmikus tornákról ismert és a testkultuszt célzó mozdulatművészetig.

A divattal együtt a tánc is változik, fejlődik, vagy amint a táncok hívei állítják — visszafejlődik. A keringők, valcerok, csárdás hívei legalább is azt állítják, hogy a dzsesszélérkezett modern táncok visszaesést jelentenek. Holott ez nyilvánvaló tévedés, mert a modern tánc csak felfedezte, divatba hozta és szalonképesé tette a vademberek ősi, misztikus bakugrásait, a vad, lihegő és sokszor nyers zenével együtt bevonultak ezek a szokatlan és azelőtt legfeljebb az orfeumok produkciójából ismert táncok, melyeket Josephine Baker, a világhírű néger revücsillag népszerűsített elsőnek Párisban.

Százféle magyarázat volt rá, de egyik sem teljesen elfogadható. Leginkább a háborúra fogják. A franciák és angolok színes katonákat dobta a frontra és ezek a négerök, szenegálok, a dzsungel mélyéről szabadult félvad emberek hozták be Európába az azóta lecsiszolódott és a táncmesterek által lekontározott Shimmy, foxtrott, charleston, black-bottom nevezetű táncokat. Egyik követte a másikat, a fronton élő katonák eleinte inkább tréfából utánozták a „vadak” komikus ugrabugrását és a fura, európai füleket sértő muzsikát. Így jutott el a front mögött Párisig...

A ligeti nyári vendéglő törzsvendégei csakugy foxtrottot ropnak, mint az ekékelő szállók terraszán és estélyein hullámozó közönség.

A villamoskalauz, a közvitéz, a postás és a háztartási alkalmazott vasárnap délutáni és estéli paradicsomában is tangót játszik a rezses banda. Ehhez szivhezszólóbban csak a temetésekén fujják a hatalmas kürtöket, amikor is a megboldogult utolsó kívánságához híven kedvenc nótáit játszik a gyászmenet élén, a koporsó után ballagva...

A tárgyilagosság kedvéért meg kell jegyezni, hogy a ligeti „five clock” közönsége sokkal szolidabban és a temperamentum minden kilengése nélkül charlestonozik, például a belvárosi táncoló középosztálybeli publikumról már nem minden esetben lehet ezt mondani.

A külvárosi aranyifjuság is flörtöl a maga módján. A szemérmes leányzó, özvegy, avagy elvált ilyenkor árnyasabb és kevésbé világított részekre lejt, ahol is a Josenh vagy a Franz minden zsen nélkül elrebegetheti vallomását és egyikét szót, majd pedig csókot válthat vele.

Ellenben, aki látta már a Ringen levő kávéházak polgári démonainak észvesztő csüdüngölőit, miközben peregnék a dobok és harsog, vinyog a saxofon, az ijedtében visszashajtja a francia negyest és a keringőket.

A tánc már kivonult a kávéházakból a szállók terraszaira és halljaiba, ahol a napi robot után rendszerint megtalálja a maga partnerét a kis gépirólány, az irodistakisasszony és a tisztos polgári családok foglalkozás nélküli, férjhezmenésre váró leánykái.

A történet tudósna, aki majd megírja ennek a kornak a fejezetét, nem szabad megfeledkeznie a dzsesszről és a foxtrottról, a tangóról és a bluesról, amelyek legalább annyira jellemzőek, akár a rádió, vagy az óceánrepülés. A tánc hétköznapi, megszokott látványosság lett, akár a mozi. Azelőtt a nők lázasán készültek egy-egy bála, házimulatságra, születésnapra, vagy lakodalomra, hogy kitáncolhassák magukat. Ma? Akármelyik este, ha eszébe jut ömagyágának, hogy ejnye, már két teljes napja nem foxtrottozott, felveszi a legkivágottabb selyemruháját és a férje, vőlegénye, avagy az udvarlója karján beállít a legközelebbi táncokálba, hogy bemutassa kötelei áldozatát, táncát dzsessz öfelségének. Mert a modern tánc több a pusztá szórakozásnál: idegcsillapító is egyben, bódító, mint az opium és narkotizál, akár a házi...

A „CREDIT” KERESKEDELMI R. T.

részlet-eladási csoportja az őszi idény kezdetén teljesen újjászerveve ajánlja vevői figyelmébe azokat a cégeket, amelyeknél mindennemű szükségleteiket a legelőnyösebb módon szerezhetik be. Eláruló cégek a következők:

Baby-konfekció: Reiner György Szántó József	Reiner György Szabó Gyula Weisz G.	Mayer Sándor „Chio” Meisl és Adler Szücs Simon
Butorszövet szőnyeg és függöny: Mercantil	Férfi divat: „CHIC” Meisl és Adler Szücs Simon	Női kalap: Elly Kalapszalón Hunnia Kalapszalón
Bördiszmü-árak: Mayer Sándor	Férfi és női szövetek: Mercantil Record áruház Moskovitz Zs. Weisz G.	Női konfekció és nőiszabóság: Aurora Fekete Jakab Reiner György
Diszmü-árak: Hartmann Kálmán	Fogorvos, fogtechnikus: Csobod János Dr. Kerpel Vilmos	Orvosok: Dr. Kupfer Miksa Dr. Kerpel Vilmos Dr. Palágyi Jenő Dr. Török Dezső
Esernyő, napernyő: Record áruház	Gyógy- és illatszertárak: Rozsnyai gyógyszertár Rényi T. gyógyszertár	Rövidáru: Mayer Sándor Fekete Jakab Szántó József
Ezüst, ékszer, órák: Hartmann Kálmán Buschi János	Kelme- és ruhafestészet: Hospodar Miklós	Szűcs- és szőrme-árak: Nagy János
Faraktár: Lemnari	Kész férfiruhák és uriszabóság: Moskovitz Zs.	Textil-árak: Auszterweil Mór Mercantil
Fehérenemű és ke-lengye: Ruttkay és Botye Record áruház	Kötszövött árak: Szántó József Record áruház	Record áruház Szabó Gyula Weisz G.
Férfi fehérenemű: „Chic” Meisl és Adler Szücs Simon		
Női divatcikkek: Auszterweil Mór Mercantil Record áruház		

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

Aradi özvegy, Arad. Érdeklődésére közöljük, hogy mély gyász időtartama egy év. Az első hat hétben hosszú fekete fátyol feltétlenül kötelező: aztán fekete ruha és kalap, fekete keztyűvel, de már fátyol nélkül. Másirányú érdeklődésével szíveskedjék az illető intézethez fordulni, amelyet levelében említ: ott valóban a legmegbízhatóbb információkat szerezheti be.

Érdeklődő előfizető. Amint launkból máris megállapíthatta, a város vezetőségét intenzíven foglalkoztatják az autobusközlekedés téli reformjai. Kívánságának, hogy az illetékes hivatali körök a külső vonalon lehetőség szerint fokozzák a kocsik forgalmát, ezuton adunk mi is kifejezést. Kérjük különben, kísérje figyelemmel az Aradi Közlöny városházi beszámolóit: az új autobusreformokat annak idején, miután az erre a célra kiküldött bizottság elvégezte munkáját, azonnal ismertetni fogjuk lapunk olvasóival.

Nincs más gondom. A „csütörtököt mondott” kifejezésnek, mint már egy alkalommal megírtuk, kétféle magyarázatát adják a nyelvészek. 1. Ha a régi puská nem sült el, nem vetett lobbot, hanem csak csettent, vagy csörtögött, sőt csörtögött vetett. És az, hogy csütörtököt mondott, ennek az utóbbi szólnak lehet a tréfás változata. 2. Blau-montagnak mondták régebben németül az el nem sült puskát is. Azt mondták rá: Sie machte Blau-montag, vagy sie sagte Blau-montag an. Mivel pedig nálunk századokon át csütörtökön volt szünet az iskolában, a puskára vonatkozó csütörtököt mondott kifejezés is ugyanolyan észjárásból ered, mint a sie sagte Blau-montag an. — A Deákné vászna többféle verziója közül legvalószínűbb, hogy Szabolcsemegyében egy Deákné nevű asszony, házalás közben, nagyon rossz vásznakat szőtt a nép nyakába. Innen az ő sem jobb a Deákné vásznánál.

Bárhon megjelent vagy hirdetett könyvet
SANDOR FERENC-nél keressen.

„Számos előfizető, olvasó” aláírású érdeklődésekre ezuton közöljük, hogy varró- és szabászati cégek címeit 6—8 hetes kurzus vétele céljából szívesen közöljük kiadóhivatalunkban.

Aradi színházlátogató. Bár inkább úgy érezzük érdeklődése természetéből, hogy Önnek több köze van az aradi színházhoz, mint az egyszerű látogatás, megerősíthetjük magáninformációit. Valóban az a helyzet, hogy az új arad-termesvári színházlátogató teljesen új adminisztrációs személyzettel is jön az ensemblén kívül és a régi rezsim embereit semmi esetre sem fogja igénybevenni még abban a relációban sem, amelyet Ön említett. Panaszával különben, amely teljesen az Ön magánügye, forduljon a kolozsvári Színész-szindikátushoz, de egyuttal pontosan és adatszerűen terjessze be bizonyítékait is az illető megbízott ellen, aki lehet, hogy teljesen önhatalmúlag járt el járandóságai kissebbitésénél.

„Érdeklődő”. A bucaresti-i állatorvosi főiskolára október 1-től október 15-ig lehet beiratkozni. Felvételi vizsga teendő a kémiából, fizikából, növénytanból és állattanból. Az évi tanrj 2100 lej.

„Bucurestibe mennék”. A bucaresti-i kereskedelmi akadémia ösztöndíjaiért a kérvényeket szeptember 15-től október 31-ig kell beadni. Az ösztöndíj elnyerésének előfeltétele sikeres vizsga a román nyelvből, (disszertáció), Európa és Románia földrajzából és a matematikából. Az ösztöndíjért csak a felsőkereskedelmit legalább hetes jeggyel végzett tanulók pályázhatnak.

NÁDOR PENSIO

Budapest, V., Nádor-utca 24. Aut. 266—49.

Kényelmes családi otthon, folyóvíz. Fialat urileányoknak különösen alkalmas, francia, német társalgás. Kifőző ellátás, diétásoknak is, mérsékelt árak.

FRANCIA ÁLLAMI FORRÁSOK

VICHY-CELESTINS Vese- és hólyag-bántalmak,
köszvény-, cukorbeteg-, artritisz-mus.
VICHY GRANDE-GRILLE máj- és epe-
bántalmak.
VICHY-HOPITAL gyomor- és bél-
rendellenességek.

U. H. F. 18319

Marabu Keltetőgépekgravitációs központi melegvízfűtésrel. — Többszörösen kitüntetve.
Rádiátorok és kazánok központi fűtésnek stb.
raktárról szállít**„MODERNA“ ÉPÍTŐIPARI GÉPEK ÉS
RADIATOR R.-T.**BRASOV, Strada Infundata (Kiss-ucca) 12.
Ajánlat és prospektus díjmentesen.
Kerületi képviselő: Szűcs Pál, Temesvár, Str. Mühle Vilmos Nr. 16.**REFORMHOUSE** Vegetárius étterem, Str. Alexandri (Salacz-ucca) 1. — Változatos,
vitaminus ebédek, vacsorák, kitűnő reggeli és uzsonakávé. Vasárnap este zárva.

Ádám Imre, a költő és biciklitolvaj eljutott az aradi börtönig

A tizenkilenc éves
péksegédet meghíletik
a szerelmes szívek —Nem „bicikli-specialista”: főfoglalkozása a versírás — Azért mégis egy kerékpár-
lopás juttatta a börtönbe

A mai napon szinte percnként hoztak a rendőrök egy-egy delikvenst Mihailovici rendőrtiszt elé, aki épp oly gyorsan el is intézte a „feleket”. Ennek a napnak szenzációja egy villogó szemű pékinas volt: Ádám Imre, akinek előbbirt mesterségén kívül, több mellékfoglalkozása van: költő és biciklitolvaj. Ádám Imre még csak 19 éves, de egy gyakorlott bűnöző szak tudásával rendelkezik. Ő maga mondja: Nagyon jó mesterem volt.

Ádám Imrere csak nagysokára kerül sor, mert előtte sok az „ártatlan” delikvens. Egyiknek eltörték a szekere rudját és a rendőrségre jönnek kiegyezni, a másiknak kilopták a pénzét a zsebéből és a rendőrségen jut eszébe, hogy még a reggel borjút vett és arra költötte.

Végül sor kerül öreá is. Szabályszerűen bement a nacionáléját, de semmi irata nincs, amivel bizonyítani tudja, akár egy szavát is. A rendőrtiszt már-már tréfára fogná a dolgot, de nem lehet, Ádám Imre biciklit lopott.

Ádám Imre Déván született, apját-anyját nem ismerte. Kicsi gyermekkorában a lelenc-házba került, ahonnan 12 éves korában kiadták egy pékmesterhez inasnak. Irni-olvasni az iskolában tanult meg, a pékmesterséget a harmadik évben megunta és megszökött. Egy sor igazoló írás nélkül végigbarangolta egész Romániát és apróbb lopásokból tartotta fenn magát. A múlt nyáron egy kirándulóhajón átszökött Törökországba, de néhány hónap múlva ismét visszajött és Constantában egy pékműhelyben dolgozott.

Azonban itt sem maradt sokáig, kollegái nagyon gorombán bántak vele és visszajött Erdélybe. Brassóban, Temesváron és Lugoson csavargott, Aradra egy hónappal ezelőtt jött és a saját mondása szerint már itt is „bedolgozta” magát.

— Hány biciklit loptál, mióta Aradon vagy? — kérdezi a rendőrtiszt.

Ádám Imre most mosolyog, félelem nélkül csöndesen válaszol:

— Csak ezt az egyet. Nem vagyok bicikli-specialista. Sokkal jobb és jövedelmezőbb szakmában dolgozom. Versek írok. — tette hozzá magyarázatképpen — és ezt a szerelmes legények jól megfizetik. Átlag 25—30 lejt keresek egy versemmel, amit természetesen mindegyik legény a saját szerzeményének vall, az imádoztánál.

— Ne hazudj Imre, — mondja fenyegetően a rendőrtiszt — mert kikansz.

— Én nem hazudok, tessék megkérdezni az ismerőseimet.

A rendőri kihallgatás ezzel véget ért. Mielőtt Ádám Imrét levinnék a rendőrség fogdá-

rába, engedélyt kérek a rendőrtisztól, hogy beszélhessek vele.

Ádám Imre szinte kitörő örömmel fogadja a rendőrtiszt engedélyét és azonnal „interjú” ad. Széles páthosszal beszél törökországi kalandjairól, ami azonban nem érdekes. Az az érzésem, hogy Ádám Imre most nagyot akar mondani. Inkább a versei felől érdeklődöm s ez a téma neki is nagyon tetszik.

— Az első verset pékinas koromban írtam, egy kiszolgáló-leányhoz, aki abban az üzletben volt alkalmazva.

— Minden vágyam az volt, hogy sokat tudjak olvasni, de sajnos, ezt nem tehetem, nincs pénzem olvasnivalót venni. Itt Aradon megismerkedtem egy legénnyel, aki egyszer észrevette, hogy verset írok. Kért, hogy neki is írjak, ő szívesen megfizeti. Hát írtam. Azóta nagyon sokan jönnek hozzám és én mindenkinek írok. Rövidebb versekért husz lejt, hosszabbért 25—30 lejt kapok. Nem lehet belőle meggazdagodni, de kenyérre mindig elég, amit keresek a versírással. Oh, ha én valaha tanulhatnék!

— Verset szokott olvasni?

— Nagyon keveset. Petőfi Sándor János vitéz-ét olvastam, meg Ady Endrétől egy párat. Az utolsó verset éppen tegnap írtam egy vasutasnak az állomáson, de még nem találkoztam vele és így nálam van. Odaadom, ha el tetszik olvasni. Ez nem valami jól sikerült, vannak jobbak is.

Ádám Imre előhuz a zsebéből egy gyűrött elemista írkát, melynek első oldalán egy háromstrófás vers diszeleg. Otromba, gyakorlatlan írással van írva, de a vers meglepően jó, ide is írjuk:

— Még mindig vissza várom
Fáradt hosszú éjszakákon
Suttogja lázas ajkam.
Üzenek a holdsugártól
Mily rossz ily távol magától
Idegenül kóborolva.
Belesohajtom az éjbe
A végtelen messzeségbe, hogy
Meghalok magáért...

— Cime, tetszik tudni, nincs, mert én nem tudom, hogy a vasutas kinek fogja a verset elküldeni, mint saját szerzeményét. Csak azt nem tudom, hogy fogom most elküldeni neki.

Na azt én sem. Ádám Imre egyelőre nem fog verseket szállítani, szerelmes szívé legényeknek. Elcsuszott egy biciklin. Pedig kár érte. Valami őstehetség szunnyad lelkében, talán valaha hallani fogunk még róla. Ki tudja? Karsák Lajos, mint lakatosinas kezdte...

Berey Géza.

SALON PENSIO

Budapest, IV., Váci-ucca 56., I. emelet.

A Belváros szívében.

Teljesen újonnan alakítva, új vezet-

téssel ismét megnyit.

Gyönyörű modern, erkélyes, logiás szobák. Első-

rangú ellátás már 6 pengőtől. Telefon 57-0-89

Bupapestben Dumping árban

férfi ingek kaphatók. 10.000 gyönyörű különböző

minőségű oxford, poplin, tweed és hálóingek

már 1. a. anyagból P. 5.70-tól.

Rubinstein ing-specialista, Király-u. 27

ingeim 1. a. anyagból, complet méretben, gondos

munkával, saját műhelyemben készülnek. 204

7166

Urimegélhetést biztosíté

fűszer- és csemegekereskedés

Nagyvárad legjobb helyén, előkelő vevő-
körrel, betegség miatt átadó. Érdeklődők
címeiket sziveskedjenek „Száz éves” jel-
igére **RUDOLF MOSSE** hirdetővállalathoz
Oradea leadni. 123

Új könyvek

Olasz Utitárs, Tolmács és Tanácsadó címe a négy
részben megjelent Lingua utikönyvsorozat első, általá-
nos vonatkozású és egyben bevezető kötetének. A hű
utitárs és az utimarsall szerepét van hivatva betölteni,
kísérője és vezetője a magát rábízó utasnak. E beve-
zető kötetben a szerző, dr. Honti Rezső, smert olasz
nyelvész, Olaszország alapos ismerője, személyes ta-
pasztalataiból levont tanulságokkal igyekszik elhárítani
azokat a nehézségeket, melyekbe a tájékozatlanság az
utast sodorhatja. Beavatja az Olaszországban otthonos
szokásokba és a speciális viszonyokba az ottani körü-
lményekkel még nem ismerős idegent. A Lingua Kiadá-
sában megjelent olasz utitolmács kötet ára 51 lej. Le-
pagenál Kolozsvár.

Velence c. kötet, a lagunák városát ismerteti,
elmondván mindazt, ami az utas érdeklődését a látni-
vők megtekintésénél felkeltheti. A megadott felvilágosí-
tások révén a látottak élménnyé válnak, művelődéstör-
téneti adatokkal megvilágítva. Az utas ezzel a kalauz-
zal kezében más szemmel lát, mintha a szaktelemmel
megválogatott utbaigazítások nélkül kísérelné meg Ve-
lence köveinek megismerését. A helyszínrájzzal ellátott
Velence kötet ára 51 lej, minden könyvkereskedésben
és Lepagenál Kolozsvár.

Firenze kötet az utbaeső érdekesebb városok-
nak, mint Padova, Bologna, Ravenna, Siena, Volterra-
nak rövid leírását is nyújtja. De főképpen Firenzét, a
virágok városát ismerteti egész részletesen; jellegét,
művészetét, történetét, művelődési fejlődésének beszél-
des emlékeit könnyen érthetővé teszi az olvasó száma-
ra. Az évszázadok óta felhalmozott művészeti és kultu-
ráis emlékek véghetetlen labirintusában Ariadne fonál-
ként vezet a kulturemlekek élvezetére szonjas vándor.
A több részletes térkép-vázlattal ellátott, mintegy
százoldalas kötet ára 85 lej, minden könyvkereskedés-
ben és Lepagenál Kolozsvár.

Itália gyűjtőcím alatt modern utikönyvsorozat
früld meg, mely vezető, tanácsadó és olasz tolmács is.
Az Olaszországot bejáró utas mindazt megtalálja benne,
amit egy tapasztalt uti cicerone révén megtudni lehet.
Az Itália modern utikönyvsorozat mind a 4 kötetét,
Triesztől Romáig terjedő utvonalaát magában foglaló
teljes, egybekötött kiadás szintén kapható és pedig fül-
ve 170 lej, kötve 204 lej árban minden könyvkereske-
désben és Lepagenál Kolozsvár kapható.

A szerkesztésért

STAUBER ISTVAN

föld.

NYILTTÉB.

E rovat alatt közlöttekért nem vállalunk felelősséget
Üzletemet a mai nappal saját há-
zamban Rovine, Fő-ut, a község-házá-
val szemben helyeztem át.

Moholea Illés, Rovine.

Erdély legolcsóbb divatnagyruháza és posztóraktára

1 m. kaszátismróvet I. gyapjú, színekben ... 98 lej
1 méter raglan double ... 460 lej
2 és 1/2 m. női kabátkeleme jó hozzávalóval ... 595 lej

„RECORD“

8 m. férfiszövet jó hozzávalóval ... 850 lej
Prima oseh argyemű vászon méterje ... 82 lej
Barchend és divat-illanajok méterje ... 88 lej

Arad, Strada Eminescu 15.
(Deak Ferenc-uca)

Cseh alsólepedő 150 cm. széles méterje ... 68 lej
Clognaplan jól vastva ... 895 lej
stb. stb. Jelszó: RECORD Arad!
RECORD minőségelt
RECORD vásártól!

Angol férfiszövet újdonságok!

Rádió műsor.

VASÁRNAP, SZEPTEMBER 20.

Bucuresti. 11.00 Déli hangverseny. 12.00 Gramofon.
17.00 Dinicu-zenekar. 19.20 Gramofon. 20.00 Strauss: A denevér c. operettje. — Budapest. 10.00 Reformátusistentisztelet. 11.00 Róm. kath. istentisztelet. Majd az Operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye. 2.00 Gramofonhangverseny. 4.15 A földműves-kórus előadása. 5.15 Másfélóra könnyű zene. 6.50 Vadász Tibor előadása. 7.10 Varga Imre magyar nótákat énekel Rigó Jancsi és cigányzenekarának kíséretével. 8.30 Vigjáték-előadás a Studióból. „A bécsi menyasszony”, vigjáték. Majd Radics Jóska és cigányzenekarának hangversenye. — Bécs. 10.30 Orgonahangverseny. 10.05 A bécsi szimfonikusok hangversenye. 13.05 Tautenhayn-négyes. 16.05 Bauer-zenekar. 18.50 Rothschild-kvartett. 20.00 Eysler: Straubinger-testvér c. operettje. 22.30 Jazz. — Belgrád. 10.00 Gramofon. 11.30 Cigányzenekar. 12.30 Rádiózenekar. 17.30 Nemzeti dalok. 18.00 Gramofon. 20.00 Nemzeti dalok. 21.00 Rádiózenekar. 22.20 Gramofon. — Brünn. 19.30 Csajkovszkij: Pique Dame című operájának átvitele a nemzeti színházból. — Heilsberg. 16.20 Szórakoztató zene. 18.40 Hegedű- és cselőverseny. 19.20 Szerzők órája. — Langenberg. 19.00 Szórakoztató műsor. 20.00 Puccini: Tosca című operája. — Milánó. 16.00 Kálmán: A baladér c. operettje. 20.45 Bellini: Norma című operája. — München. 20.10 Fall Leó: A spanyol csalogány c. operettje. — Paris. 21.30 Audran: Ud-vöske c. operettje. — Prága. 7.00 Reggeli hangverseny Karlsbadból. 19.25 Átvitel a prágai nemzeti színházból. Verdi: Rigoletto c. operája. Közreműködik: Tokatyani Armand, a newyorki Metropolitan tagja.

HÉTFŐ, SZEPTEMBER 21.

Bucuresti. 12. Gramofon. 17. Rádiózenekar. 19.20. Gramofon. 20. Mozart: Fuvós- és zongoradűs. 20.45. Christian előadóművész műsorszámát énekel. 21.15. Rachmaninov: Szonáta. — Budapest. 9.15. Az Országos Postászenekar hangversenye. 12. Déli harangszó. 12.05. Szalonzenei hangverseny. 4. Asszonyok tanácsadóját. 5. Novellák. 5.35. Csorba Dezső és cigányzenekarának hangversenye. Közben kb. 6. Faraday-est. 6.45. Német nyelvoktatás. 7.15. Faraday emlékünnepe a londoni Queen's Hallban, a londoni rádió szimfonikus zenekara közreműködésével. Majd: Farkas Jenő és cigányzenekarának hangversenye. — Bécs. 11.30. Gramofon. 16. Mayer-Aschorn-zenekar. 20. Holzer zenekar. 20.40. A bécsi szimfonikusok hangversenye. 22.35. Hügel zenekar. — Belgrád. 11.35. Gramofon. 12.45. Rádiózenekar. 16. Gramofon. 18. Átvitel a Moszkva kávéházából. 20. Nemzeti dalok. 20.30. Rádió vonósnégyes. 21.50. Rádiózenekar. — Heilsberg. 16.30. Szórakoztató zene. 19.25. Vidám hangjáték. 20. Romantikus zene zongorán. 21.25. Beethoven hangverseny. — Langenberg. 17. Zenekari verseny. 18. Zenei előadás. 20. Könnyű zene. 22.30. Táncczene. — Milánó. 17.10. Gramofon. 19.20. Könnyű zene. 21.15. Kamarazene, utána táncczene. — Mor. Ostrava. 12.30. Rádiózenekar. 18.40. Harmonikaverseny. 19.30. Smetana: A titok c. opera. 22.15. Könnyű zene. — Palermo. 18. Gramofon. 21.35. Donizetti: Részletek A szerelmi bájjal és A kegyenonó című operákból. — Varsó. 20.30. Kálmán: Csárdáskirálynő, operett.

KEDD, SZEPTEMBER 22.

Bucuresti. 12.50. Gramofon. 17. Luca zenekar: román zene. 19.20. Gramofon. 20. Rádiózenekar. 20.45. Paschok Vera: dalestje. 21.15. Rádiózenekar. — Budapest. 9.15. A rádió házikvartettének hangversenye. 12. Déli harangszó. 12.05. Hangverseny. 3.30. Meseróra. 5. A Turáni Társaság előadásorozata. 5.30. Az 1. hóvéd-

Hirdessen

Aradi Közlönyben

Vállalom

luxus cipők szakszerű elkészítését, valamint javításokat rendkívül ársban a legolcsóbban.

Succ. Golcon, Fischer Eliz-palota udvar. 3131

szalozoztató zenekarának hangversenye. 7. Francia nyelvoktatás. 7.30. Az Operaház előadása „Tannhäuser”, Majd: Petris Jenő és cigányzenekarának hangversenye. — Bécs. 11.30. Sívving kvartett. 15.50. Gramofon. 19.40. Wacek zenekar. 21.30. Demetrescu Teofil zongoraversenye. 22.15. Kávéházi jazz-zene. — Belgrád. 11.35. Gramofon. 12.45. Rádiózenekar. 16. Gramofon. 17. Nemzeti zene. 17.30. Citerahangverseny. 18. Gramofon. 20. Hangverseny. 22.50. Rádiózenekar. — Berlin. 16.30. Szórakoztató zene. 19.35. Táncczene. — Breslau. 20.30. Mozart: Don Juan című operájának közvetítése Genfből. — Heilsberg. 16.30. Rádiózenekar. 18.50. Gramofon. 19.45. Dalok. 0.30. Dvorzsák hangverseny. — Kassa. 12.30. Nés Béla és cigányzenekarának hangversenye. — Langenberg. 17. Zongora-, hegedűszonáták. 20. Rádiózenekar. — Milánó. 17. Gépzene. 17.10. Gramofon. 19.15. Könnyű zene. 19.45. Gramofon. — Mor. Ostrava. 17.20. Fuvószenekar. — München. 19.35. Verdi: Alarcosbál c. operája. — Róma. 19.30. Ének- és zenei előadás. 20.10. Gramofon. 21. Magyar hangverseny.

Az ERDÉLYI ÉLET minden száma szenzációs tartalommal jelenik meg.

Olcso házak!

Központban magasföldszintes, parkettás, 7 szobás, 2 fürdőszobával, teljesen alapozva, 775.000. Főtérén kétemeletes, modern, parkettás, fürdőszobás lakásokkal, üzlethelyiségekkel, 2.200.000. Volt Deak F.-u. közelében nagy térház fürdőszobás lakásokkal, 15% hozam. 1.100.000. Főtérre nyíló forgalmas utcában kétemeletes, parkettás, fürdőszobás lakásokkal, 1.850.000. Ugyanott emeletes, 5 bérlemény, 1.300.000. Central-úton táján 9 bérlemény, 115.000 hozam 600.000. — Ugyanott 4 szobás, fürdőszobás, 350.000 V. Boros Béni-tér közelében magasföldszintes, 7 bérlemény, 1, 2, 3 szobás, részben fürdőszobás, jó hozam, 750.000. — Ugyanott parkettás 4 szobás, fürdő-, előszobás, kert 475.000. V. Szt. László-u. közelében minden komforttal ellátott, adómentes 5 szobás, elő-, fürdő-, cseléd szobás, rendezett nagy park. 750.000. — Püspöki-palota táján emeletes, modern, 4 és 3 szobás, komfortos, parkettás, fürdőszobás lakásokkal, parkirczett udvar, 1.600.000. Ugyanott 12 bérlemény, jó hozam, 750.000. Ugyanott emeletes, 7 bérlemény, részben parkettás, fürdőszobás, 700.000. Színház közelében emeletes, 6 bérlemény, jó hozam, 875.000. Ugyanott 3 bérlemény, részben parkettás, fürdőszobás 520.000. Szerb templom közelében üzletes sarokház vendéglővel, 12 bérlemény, 1, 2, 3, 4 szobás lakásokkal, darálómalommal, 850.000. V. Thököly-tér táján magasföldszintes, 7 bérlemény, ess língeni rollók, 110.000 hozam, 650.000. V. Orczy-uca közelében 4 lakásos, 2 és 3 szobás, 520.000. V. Szabadság-tér táján 6 bérlemény, részben parkettás, fürdőszobás, 100.000 hozam, 620.000. V. Perényi-uca közelében 3 szobás, fürdőszobás, részben parkettás, esslíngeni rollók, üzlethelyiség, 380.000. V. Kossuth-uca közelében 1x4, 1x2 szobás, fürdőszobákkal, 370.000. Vasút közelében magasföldszintes, 12 bérlemény, 600.000. Volt Mikes-uca táján 3 szobás elő-, fürdőszobás, 2 nagy mihely, 400 öles kert, 800.000. Aradnegyében 3 kat. hold szőlő felszereléssel, terméssel, jövedelmező kőbányával, 170.000. Ezenkívül egyéb magán-, bér- és üzletes házak, telkek, földek, szőlők eladására van megbízásom. HATSCHKEK, Str. Marasesti (Kossuth-uca) 58-60. földszint 4. 3153

Kiadó üzlet, vendéglő, szálloda, korcsma és szódavizgyár **Alvácán**.
Érdeklődni: **Gurbánál**. 8112

Modern és szolid **butorok**, kárpitos-árak részlegolcsóbban **legolcsóbban** letre is.
Depozit: Str. Moise Nicoara 9-II

Őszi ruhákat és felöltőket legszebben fest, tisztít **KNAPP** modernül berendezett vállalata
v. Weltzer-u. 11. v. Magyar-u. 10.

Megkezdődött az utószezon MENYHÁZÁN

Ezen a csodálatos fekvésű fürdőhelyen rendkívül olcsó feltételek mellett nyerheti vissza egészségét és kipihenheti fáradalmait.
Lakás és háromszori étkezés naponta 130 L.
Az „Aradi Közlöny” előfizetői részére **50%-os fürdőkedvezmény!**

Hirdessen az Aradi Közlönyben

FIGYELEM!

Ha bármilyen ingatlant venni vagy eladni szándékozik, forduljon bizalommal **HAASZ ALBERT 12 év óta fennálló irodájához**. Az eladásra szánt ingatlanok előjegyzése díjtalan. Az általam eladó ingatlanokat a legelőnyösebben közvetítem. Bankkölcsönöket közvetítek legolcsóbb kamat mellett. — Keresek készpénzváltóim részére belvárosi bérházakat 800 ezer—1 millió lejtért.

Világmarkás

új és használt zongorák és pianók minden elfogadható ársban eladó. Ugyanott kölcsönbe is kapható. 3152

Faix Jacques,

ARAD, Strada Consistorialul No. 25

Házat vennék

ügyfelem részére forgalmas helyen jójövödelmezőséggel.
Dr. Gross, Str. Bucur No. 2. délután 5 óra. 3156

Zimándoz község előjárósága. 1077—1931.

Hirdetmény.

Zimándoz község előjárósága 1931. október 25-én, d. e. 11 órákor nyilvános árverésen bérbeadja 3-évi időtartamra, 1931. január 1-től 1934. december 31-ig, a tulajdonát képező kórosma és üzlethelyiség céljára szolgáló épületet. Lezart és lepecsételt ajánlatok a könyviteli törvény 88—110 szakaszaiban előírt feltételek szerint nyújtandók be. Árverési feltételek megtekinthetők a hivatalos órák alatt a zimánduinou-i kórosma község irodájában. 3189 Előjáróság.

Maculatura papir 5 kgros csomagokban olcsón kaphatók az Aradi Közlöny kiadójában.

